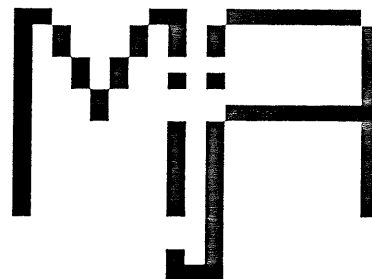

MODEL VOOR DE INZET
VAN INFORMATICA
BIJ JURIDISCHE ADVIESVERSTREKKING
(M. I. J. A. - K. U. LEUVEN)

HANDIPAK
COMPUTERADVIESSYSTEEM M. B. T. DE
TEGEMOETKOMINGEN AAN GEHANDICAPTEN
versie 1.01
GEBRUIKERSHANDLEIDING BIJ HET PAKKET

Ontwikkeld door F. ROBBEN m.m.v. K. VAN BULCK
in opdracht van de Staatssecretaris voor
Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid, mevr.
W. DEMEESTER-DE MEYER

Verdeeld door
Kunstlaan 3, 1040 BRUSSEL - 02/217.11.11

INLEIDING

Het bijgevoegde softwarepakket wil een ondersteuning bieden bij de verstrekking van informatie aan gehandicapten die een recht wensen te laten gelden op een inkomensvervangende of integratietegemoetkoming in het nieuwe stelsel dat op 1 juli 1987 in werking is getreden. Het richt zich in de eerste plaats tot personen en instellingen die betrokken zijn bij de dienstverlening aan gehandicapten (gemeentebesturen, O.C.M.W.'s, gehandicaptenverenigingen, instellingen van bijzonder onderwijs, sociale diensten van ziekenfondsen e.d.m.) en wil deze instanties helpen in hun begeleidingstaak t.a.v. van een gehandicapte die een aanvraag wenst in te dienen. Het pakket bevordert de correcte vervollediging van de aanvraag door het verstrekken van bijkomende inlichtingen en geeft een eerste idee van de beslissing waartoe de aanvraag vermoedelijk zal leiden.

Het gebruik van het pakket vereist geen specifieke voorkennis van de reglementering, zij het dat een zekere vertrouwdheid met de problematiek van de tegemoetkomingen aan gehandicapten steeds nuttig zal zijn. Het pakket is o.i. dan ook minder geschikt voor een eigenhandig gebruik door de informatiezoekende gehandicapte zelf. Het verstrekken van juridisch correcte informatie in een voor een oningewijde verstaanbare terminologie is immers regelmatig erg moeilijk gebleken.

De bepalingen van de nieuwe wet op de gehandicapten en de bijhorende uitvoeringsbesluiten zijn in deze software omgezet in een vraag-antwoordspel, dat de gebruiker doorheen de reglementering loodst. Bij het onderzoek van de eventuele rechten van een gehandicapte worden enkel de vragen gesteld die van belang zijn in zijn concrete situatie. Aan de hand van de daarop ingegeven antwoorden formuleert het programma een geïndividualiseerde eindconclusie.

Het pakket is in overeenstemming met de vigerende wetgeving inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten zoals ze op 1 juli 1987 in werking trad en kan als betrouwbare bron worden aangewend bij individuele adviesverstrekking. Gezien het pakket begeleiding wil bieden op het ogenblik van de indiening van een aanvraag van een tegemoetkoming in het nieuwe stelsel, komen een aantal aspecten van de reglementering evenwel niet aan bod (zoals de medische onderzoeken, de uitbetalingsmodaliteiten van de tegemoetkoming of de herziening) en steunt de bereikte conclusie op een aantal gegevens waarvan de juistheid wordt vermoed, maar die bij de eigenlijke evaluatie van het recht door de daartoe bevoegde administratie nog dienen te worden geverifieerd. De conclusie is dan ook louter tentatief en bindt de bevoegde overheid in generlei mate. De uiteindelijke beslissing over een recht op een tegemoetkoming behoort immers tot de exclusieve bevoegdheid van de Dienst voor Tegemoetkomingen aan Gehandicapten van het Ministerie van Sociale Voorzorg.

Evenmin kan het bereikte resultaat aan de basis liggen van enige aansprakelijkheid in hoofde van de makers of de verspreiders van het pakket. De eindconclusie heeft, om de hoger vermelde redenen,

een louter informatieve waarde en dient met de nodige omzichtigheid aan de gehandicapte te worden meegedeeld. Zelfs indien het resultaat van het programma laat vermoeden dat de gehandicapte geen recht op een tegemoetkoming kan laten gelden, verdient het aanbeveling de gehandicapte aan te raden toch een aanvraag in te dienen. Bij het eigenlijke onderzoek van de situatie van de betrokkene kunnen immers nieuwe elementen aan het licht komen die alsnog tot een positieve beslissing kunnen leiden.

Het pakket is ontworpen aan het Instituut voor Sociaal Recht van de Katholieke Universiteit Leuven, in het kader van het M.I.J.A.-project (Model voor de inzet van Informatica bij Juridische Adviesverstrekking), door F. ROBBEN m.m.v. K. VAN BULCK, en in samenwerking met het kabinet van de Staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid. Het is geschreven in Turbo Pascal¹ en werd ontwikkeld m.b.v. de Prologa-software². De nodige aandacht werd besteed aan de flexibiliteit van de software, zodat latere wijzigingen aan de regeling door de makers van het pakket flexibel kunnen worden geïntegreerd. De personen en instanties die een gebruikslicentie bezitten op het pakket, zullen door de verspreider ervan automatisch worden verwittigd indien dergelijke wijzigingen worden doorgevoerd, zodat ze zich een aangepaste versie kunnen aanschaffen.

A. Welke materie wordt door het pakket behandeld ?

Zoals vermeld, wil het pakket ondersteuning bieden bij de begeleiding van een gehandicapte die een eerste of een nieuwe aanvraag wenst in te dienen in het stelsel van tegemoetkomingen dat in werking is getreden op 1 juli 1987. De aanvragen tot herziening blijven dus buiten beschouwing. Volgende vragen worden in het pakket behandeld:

- voldoet de gehandicapte aan de vereisten inzake leeftijd, nationaliteit en verblijf ?
- tot welke categorie rechthebbenden behoort de gehandicapte ?
- hoeveel bedragen de aan te rekenen inkomsten ?
(dit laatste onderzoek wordt enkel verricht indien de personen wier inkomsten in rekening dienen te worden gebracht een belastingaangifte indienden m.b.t. de inkomsten van 2 jaar geleden en indien de situatie die beschreven wordt in deze aangifte intussen niet grondig gewijzigd is)
- hoeveel bedraagt de tegemoetkoming waarop de gehandicapte desgevallend recht heeft vermoedelijk ?

Volgende problemen komen daarentegen in het pakket niet aan bod :

¹Copyright Borland International Inc. 1985.

²De PROLOGA-software werd ontwikkeld aan de faculteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen van de K.U. Leuven door Prof. Dr. J. VANTHIENEN. Voor meer informatie hieromtrent, zie VANTHIENEN, J., Automatiseringsaspecten van de specificatie, constructie en manipulatie van beslissingstabellen, Leuven, K.U.L., Faculteit E.T.E.W., doctoraal proefschrift, 1986, 355 p.

- de interferentie met de stelsels van tegemoetkomingen aan gehandicapten die vóór 1 juli 1987 van kracht waren
- de herziening van tegemoetkomingen
- de formaliteiten bij het indienen van de aanvraag
- de medische onderzoeken
- de vaststelling van de inkomsten in het geval waarin de personen wier inkomsten in rekening dienen te worden genomen geen belastingaangifte indienden m.b.t. de inkomsten van 2 jaar voordien of waarin de situatie beschreven in deze belastingaangifte intussen is grondig gewijzigd
- de uitbetalingsmodaliteiten van de tegemoetkoming : hoe en aan wie ?
- de terugvordering van ten onrechte betaalde tegemoetkomingen

B. Welke apparatuur hebt U nodig om het pakket te gebruiken ?

Het pakket draait onder MS-DOS versie 2.1 en hoger, en vereist een intern geheugen van 256 K en één disk drive. Indien casussen op schijf dienen te worden bewaard, is een tweede disk drive of een harde schijf vereist. Het uitdrukken van de eindconclusies waartoe het pakket leidt, veronderstelt tenslotte de aanwezigheid van een drukker aangesloten op de eerste parallelle poort (DOS device PRN of LPT 1).

C. Hoe het pakket gebruiken ?

Het pakket wordt gekenmerkt door een hoge mate aan gebruiksvriendelijkheid. Geen enkele technische voorkennis is vereist. De hierna volgende aanwijzingen volstaan. Voor algemene informatie betreffende het gebruik en de installatie van de computer wordt evenwel verwezen naar de bijhorende DOS-handleiding.

Voor een goed begrip van deze gebruiksaanwijzing dient u met volgende afspraken rekening te houden:

- naar toetsen op het klavier wordt gerefereerd door hun benaming tussen vierkante haakjes te vermelden; de engelse benaming wordt gebruikt

voorbeeld: [F1] = functietoets met vermelding F1

merk op: [RETURN] = [ENTER] = [↵]
[BACKSPACE] = [←]

- tekst die door de gebruiker dient te worden ingetypt, wordt weergegeven tussen enkele aanhalingstekens

voorbeeld: 'HANDIPAK'

- tekst die door het programma wordt gevisualiseerd wordt weergegeven tussen dubbele aanhalingstekens

voorbeeld: "JUIST (J/N) ?"

1. HOE BEGINNEN ?

Om het programma op te starten, steekt U de diskette in de disk drive, typt U 'HANDIPAK' en drukt U [RETURN]. Na enkele seconden verschijnt een scherm met het logo van het M.I.J.A.-project, in het kader waarvan dit pakket werd ontwikkeld. Het indrukken van een willekeurige toets doet de eerste vraag verschijnen, zodat het vraag-antwoordspel kan beginnen.

Let op ! Vermits het pakket bij elke nieuwe vraag informatie vanop schijf inleest, dient het volledige systeem gedurende de volledige sessie beschikbaar te zijn in de directory van waaruit het werd opgestart.

Om het pakket op een harde schijf te installeren, steekt U de diskette in de drive, en typt U 'INSTALL' gevolgd door een spatie, de letter die de betrokken harde schijf identificeert, een dubbel punt en [RETURN].

2. OPBOUW VAN HET SCHERM

VOORBEELD

BEPALING DATUM VAN AANVRAAG

Op welke datum wordt de aanvraag geldig ingediend ?

Uw antwoord: 1/ 9/1987 JUIST (J/N) ?

Opdat een aanvraag geldig zou zijn, moet

- 1) ze worden ingediend op het gemeentebestuur van de gemeente waar de gehandicapte is ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister;
- 2) ze worden ingediend door de gehandicapte zelf of door diens lasthebber; deze lasthebber moet meerderjarig zijn en een volmacht kunnen voorleggen.

F1 BOEK

F2 BEGRIJP

F3 LIJST

F5 DISK

F6 EXIT

VERKLARING :

Bovenaan het scherm wordt tussen een dubbele streeplijn een summier aanduiding gegeven van de fase van het onderzoek waarmee U bezig bent. Doorgaans heeft deze aanduiding een louter informatief karakter. In geval het recht van twee gehandicapten tezamen moet worden onderzocht, omdat ze gehuwd zijn of samen een huishouden vormen en beiden menen aanspraak te kunnen maken op een uitkering, kan enkel uit de titellijn worden afgeleid op welke van de twee gehandicapten een bepaalde vraag betrekking heeft. De vragen zelf zijn immers steeds in mannelijke vorm gesteld. In het vermelde geval vormt de hoofding dan ook verplichte lectuur.

Het vak daaronder, tot de enkele lijn, is voorbehouden voor de vraag (zie rubriek 3).

Onder de horizontale lijn wordt de uitleg gegeven die essentieel is voor het correct beantwoorden van de gestelde vraag. Het verdient aanbeveling deze tekst bij het beantwoorden van de vraag zorgvuldig te lezen.

Helemaal onderaan het scherm verschijnen de functietoetsen waarvan op dat ogenblik gebruik kan worden gemaakt. Naast het nummer wordt steeds een korte omschrijving van de functie gegeven. De volledige beschrijving van de functietoetsen vindt u in rubriek 4.

3. SOORTEN VRAGEN EN HUN ANTWOORDEN

A. DATUMVRAAG

Voorbeeld

_____BEPALING DATUM VAN AANVRAAG
Op welke datum wordt de aanvraag geldig ingediend ?
Uw antwoord: 1/ 9/1987 JUIST NO. N° ?

_____Opdat een aanvraag geldig zou zijn, moet

- 1) ze worden ingediend op het gemeentebestuur van de gemeente waar de gehandicapte is ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister;
- 2) ze worden ingediend door de gehandicapte zelf of door diens lasthebber, deze lasthebber moet meerderjarig zijn en een volmacht kunnen voorleggen.

Hoe herkennen ?

Op het scherm verschijnt hetzij het invoerpatroon voor een datum ("../../...."), hetzij de systeemdatum als voorstel van antwoord, met rechts ervan "JUIST (J/N) ?".

Hoe antwoorden ?

Indien het invoerpatroon voor een datum verschijnt, vul de datum in en bevestig met [RETURN]. Hierop verschijnt de controlevraag "JUIST (J/N) ?"

- indien juist: bevestig met [j] (zonder [RETURN])
- indien verkeerd: wis de invoer met [n], breng de juiste datum in en bevestig met [RETURN] en [j]

Soms wordt de systeemdatum als default voorgesteld en verschijnt onmiddellijk de controlevraag "JUIST (J/N) ?"

- de datum is juist : druk [j], waardoor de volgende vraag wordt gesteld
- de datum is verkeerd : druk [n], waardoor de datum wordt uitgewist en "../../...." op het scherm verschijnt. Tik hierop de juiste datum in en bevestig met [RETURN] en [j]

Nuttige tips

- voor dag en maand zijn 2 posities voorzien; wanneer u slechts 1 cijfer dient in te vullen (vb. 9 voor september) bestaan er 2 mogelijkheden : [0][9] of [9][RETURN]. Het jaartal dient daarentegen steeds 4 cijfers te omvatten. De eeuwaanduiding mag dus niet worden weggelaten
- zolang u geen [RETURN] heeft gedrukt noch het maximaal aantal posities voor het betreffende onderdeel (dag-, maand- of jaar-aanduiding) van de datum hebt ingevuld, kan dat deel worden gewijzigd; de cursor kan naar een vorige positie worden verplaatst door gebruik van de toets [BACKSPACE]
- er zijn in het systeem een aantal controlemechanismen ingebouwd, die tot gevolg hebben dat bepaalde inputs niet worden aanvaard (vb. '13' als maandaanduiding)

B. JA / NEEN VRAAG

Voorbeeld

— VASTSTELLING CATEGORIE RECHTHEBBENDE MAN —
 Leeft de gehandicapte feitelijk gescheiden van zijn echtgenoot ?
 Uw antwoord (J/N):

Er is slechts sprake van feitelijke scheiding indien

- de gehandicapte en zijn echtgenoot een verschillende verblijfplaats hebben;
 dit wordt vastgesteld aan de hand van uittreksels uit het bevolkings- of
 vreemdelingenregister

OF

- de gehandicapte of zijn echtgenoot verblijft in een gevangenis, een instel-
 ling tot bescherming van de maatschappij of in een bedelaarskolonie

Het antwoord is dus NEEN in alle andere gevallen.

F1 BOEK

F2 BEGRIP

F3 LIJST

F5 DISK

F6 EXIT

Hoe herkennen ?

Onder de vraag verschijnt :

"Uw antwoord (J/N): "

Hoe antwoorden ?

U typt [j] of [n], gevolgd door [RETURN]

Nuttige tips

- andere inputs dan [j] of [n] worden niet aanvaard door het systeem
- zolang het antwoord niet is bevestigd door [RETURN], kan het worden gewijzigd door [j] of [n] te drukken

C. MEERKEUZEVRAAG

Voorbeeld

ONDERZOEK NATIONALITEITSVOORWAARDE MAN

Is de gehandicapte

a) een Belg	d) van onbepaalde nationaliteit
b) een onderdaan van een EG-lidstaat	e) een staatloze
c) van een andere nationaliteit	

Uw antwoord:

Het bezit van een bepaalde nationaliteit kan o. a. bewezen worden aan de hand van

- de identiteitskaart
- het paspoort
- een uittreksel uit het bevolkings- of vreemdelingenregister
- identiteitspapieren of reisdocumenten verleend krachtens het Verdrag van 28/9/54 betreffende de status van staatlozen

F1 BOEK

F2 BEGRIP

F3 LIJST

F5 DISK

F6 EXIT

Hoe herkennen ?

In het vraaggedeelte van het scherm worden de verschillende mogelijke antwoorden opgesomd, voorafgegaan door een letter van a tot f. Er zijn dus maximaal 6 opties voorhanden. Onder de opsomming van de mogelijke antwoorden verschijnt "Uw antwoord: ".

Hoe antwoorden ?

U tikt de letter in die correspondeert met het juiste antwoord, en bevestigt die keuze met [RETURN].

Nuttige tips

- andere inputs dan deze vermeld in het vraaggedeelte worden niet aanvaard
- zolang de gekozen optie niet is bevestigd door [RETURN], kan deze worden gewijzigd door een andere letter uit de opgesomde mogelijkheden in te tikken

D. CIJFERVRAAG

Voorbeeld

— VASTSTELLING ARBEIDSINKOMEN GEHANDICAPTE MAN —
 Hoeveel bedraagt het gezamenlijk belastbaar arbeidsinkomen van de gehandicapte ?
 Uw antwoord:

Indien de gehandicapte over dergelijke inkomsten beschikt, worden ze op de berekeningsnota vermeld onder:

Rubriek: GEZAMENLIJF BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN

Trefwoorden: WEDDEN, LONEN, ENZ.

INKOMSTEN ALS ZELFSTANDIGE

In geval beide trefwoorden m.b.t. de gehandicapte voorkomen, voeg dan de eronder vermelde bedragen samen.

Hoe herkennen ?

De vraag wordt gevolgd door de niet-ingevulde regel : "Uw antwoord: ". Onderaan worden geen functietoetsen gesignaleerd.

Hoe antwoorden ?

Het getal wordt ingetikt en bevestigd met [RETURN].

Hierop verschijnt de controlevraag "JUIST (J/N) ?"

- indien juist: bevestig met [j] (zonder [RETURN])
- indien verkeerd: wis de invoer met [n], breng het juiste getal in en bevestig met [RETURN] en [j]

Nuttige tips

- het getal kan maximaal 10 posities bevatten
- het punt ('.') fungeert als karakter om het gehele gedeelte van een getal van het breukgedeelte te scheiden; gebruik dus nooit een punt enkel en alleen om de leesbaarheid van een getal te verhogen: '100.000' betekent voor het systeem immers honderd en niet honderdduizend
- elke invoer kan, voor bevestiging met [RETURN], worden gewijzigd; de cursor kan hiertoe achterwaarts worden verplaatst met [BACKSPACE]

4. DE FUNCTIETOETSEN

Overal in het pakket worden de op dat ogenblik beschikbare functietoetsen onderaan vermeld, met een korte aanduiding van de gedefinieerde functie. Wanneer u het vraag-antwoordspel onderbreekt door gebruik van één der functietoetsen wordt de toestand van het onderzoek bevroren en kan van daaruit worden verdergewerkt eens de zijsprong met de functietoets beëindigd is.

Beschrijving van de functietoetsen:

F1 BOEK

geeft toegang tot een handboek waarin de nieuwe reglementering beschreven staat. Men verkrijgt automatisch de inhoudstafel (vooraan in het boek), waarbij per onderwerp de pagina wordt vermeld. Het handboek kan op diverse manieren worden geraadpleegd :

- F1 <- PAG : 1 pagina terugbladeren (deze optie is niet voorhanden op de eerste pagina van het handboek)
- F2 PAG -> : 1 pagina verderbladeren (deze optie is niet voorhanden op de laatste pagina van het handboek)
- F3 PAG XX : biedt de mogelijkheid onmiddellijk naar een bepaalde pagina in het handboek te springen, door [F3] in te typen, gevolgd door het nummer van de gewenste pagina en [RETURN]. Een paginanummer dat groter is dan het aantal beschikbare pagina's wordt niet aanvaard. Indien U na het drukken van [F3] toch op dezelfde pagina wenst te blijven, drukt U eenvoudig [RETURN]
- F6 TERUG : keert terug naar het vraag-antwoordspel, op de plaats waar U het onderbroken hebt

F2 BEGRIP

laat toe meer informatie op te vragen over bepaalde begrippen voorkomend in de vraag of de uitleg erbij.

Indien voor een bepaald scherm geen nadere begripsuitleg voorhanden is, reageert het systeem op het indrukken van de [F2]-toets met het bericht "Er is m.b.t. deze vraag geen uitleg van begrippen voorhanden ...". Druk in dit geval op een willekeurige toets om naar het vraag-antwoordspel terug te keren.

Indien er wel begripsuitleg is voorzien, verschijnt een genummerde lijst van de beschikbare begrippen op het scherm, en zijn volgende mogelijkheden voorhanden:

- F1 UITLEG : dient om de verklarende tekst van een begrip vermeld in de lijst te visualiseren. Indien de lijst slechts één begrip omvat, wordt onmiddellijk dat

begrip getoond, zoniet wordt gevraagd om het gewenste begrip nader te specificeren door het intikken van het betreffende nummer gevolgd door [RETURN]. Door enkel [RETURN] te typen, kan U afzien van het vragen van nadere uitleg. Wanneer de uitleg wordt getoond, beschikt U over volgende opties:

F2 PAG -> : laat U toe een volgende pagina van de begripsuitleg te tonen. Het einde van de begripsuitleg wordt aangegeven door "<EINDE UITLEG>". Indien op de laatste pagina van de uitleg [F2] wordt ingedrukt, wordt opnieuw de eerste pagina getoond

F6 TERUG : keert terug naar de begrippenlijst

F6 TERUG : keert terug naar het vraag-antwoordspel, op de plaats waar U het onderbroken hebt

F2 DRUK

laat toe de eindconclusie op papier uit te drukken. De drukker moet worden aangesloten op de eerste parallelle poort (DOS device LPT1 of PRN).

F3 LIJST

geeft een overzicht van de reeds gestelde vragen en de ingegeven antwoorden

F1 <- PAG : toont de vorige 20 vragen (niet beschikbaar op de eerste pagina)

F2 PAG -> : toont de volgende 20 vragen (niet beschikbaar op de laatste pagina)

F3 WIJZIG : laat toe een voorheen ingegeven antwoord te wijzigen, met onmiddellijke invloed op het beslissingsproces. Na het indrukken van [F3] wordt gevraagd het nummer in te typen van de vraag die U verschillend wenst te beantwoorden, gevolgd door [RETURN]. Indien U reeds [F3] getypt heeft en toch geen antwoord wenst te veranderen, drukt U gewoon [RETURN], zonder een nummer in te geven.

Met het oog op het wijzigen van een antwoord wordt de betrokken vraag opnieuw gesteld. Na het intikken van het nieuwe antwoord, verschijnt de aangepaste vraag-antwoordenlijst.

Op de beschreven wijze kunnen achtereenvolgens

meerdere antwoorden worden gewijzigd.

Let op: het systeem controleert niet automatisch de onderlinge verenigbaarheid van de antwoorden op de verschillende vragen na de wijziging van bepaalde antwoorden. U dient dus zelf grondig na te gaan of de gespecificeerde antwoorden inhoudelijk consistent zijn.

Op een beperkt aantal plaatsen in het vraag-antwoordspel is de mogelijkheid tot het wijzigen van vroeger ingegeven antwoorden echter tijdelijk uitgeschakeld. Het betreft situaties waarin het systeem tussenberekeningen verricht die eerst dienen te worden beëindigd om verlies van informatie te vermijden. In deze gevallen verschijnt onderaan op het scherm het bericht 'Geen van de getoonde antwoorden kan gewijzigd worden !!!'. Door een willekeurige toets te drukken, verdwijnt het bericht en verschijnen opnieuw de andere opties.

F4 DRUK : drukt de lijst van de reeds ingegeven antwoorden. De drukker moet worden aangesloten op de eerste parallelle poort (DOS device LPT1 of PRN).

F6 TERUG : keert terug naar het vraag-antwoordspel. Indien U bepaalde antwoorden gewijzigd heeft, wordt het beslissingsproces evenwel heropgestart, zodat onmiddellijk met de aangebrachte veranderingen rekening kan worden gehouden bij de beoordeling van de rechten van de aanvrager. In dit geval bestaat aldus de mogelijkheid dat U op een andere plaats in het vraag-antwoordspel belandt dan waar U het verlaten heeft

F5 DISK

stelt U in staat casussen te bewaren op of te lezen van diskette of harde schijf.

Zodra u [F5] drukt, verschijnt een lijst van de casussen bewaard in de default directory (zie lager F5 DIR). Deze lijst kan uit meerdere pagina's bestaan (op elke pagina staan maximaal 92 casussen), waarin U kan bladeren via het gebruik van [PAGE UP] en [PAGE DOWN]. Per directory kunnen ten hoogste 400 casussen worden opgeslagen. Indien in de default directory geen casussen zijn bewaard, verschijnt het bericht "GEEN CASUSSEN BESCHIKBAAR".

Ook hier zijn een aantal bijkomende functietoetsen voorhanden:

F1 LEES : laat toe een vroeger opgeslagen casus terug in te lezen, en is dus slechts beschikbaar voorzover in de default directory minstens één casus voorhanden is.

Na het indrukken van [F1] verschijnt een pijl voor de naam van de eerste casus. Verplaats de pijl tot voor de naam van de casus die u wil oproepen via het gebruik van

- de cursorbedieningstoetsen (pijltjes)
- [HOME] (naar eerste bestand van actuele pagina) en [END] (naar laatste bestand van actuele pagina)
- [PAGE UP] en [PAGE DOWN] voorzover de lijst meerdere pagina's beslaat.

Druk nogmaals [F1] om de gekozen casus effectief in te lezen. Daardoor belandt U in het beslissingsproces op de plaats waar U zich bevond toen U de betrokken casus bewaarde.

OPGELET !!

Door het lezen van een vroeger bewaarde casus wordt alle informatie gewist die op dat ogenblik in het systeem voorhanden is. Voor u deze bewerking uitvoert, dient U dus grondig te overwegen of het onderzoek waarmee U bezig bent of dat U net hebt beëindigd niet eerst dient te worden bewaard.

Heeft U de [F1] toets een eerste keer te snel ingedrukt en wil U toch geen bewaarde casus inlezen, kan U via het gebruik van [F6] de inleesmodule verlaten, zonder dat de in het systeem beschikbare informatie wordt gewist.

F2 BEWAAR : laat toe een casus te bewaren voor later gebruik.

Na het drukken van [F2] wordt gevraagd naar een naam voor het weg te schrijven bestand. Deze naam mag maximaal 8 karakters lang zijn en enkel bestaan uit letters, cijfers en de tekens @ en _. Tikfouten kunnen worden verbeterd via het gebruik van [BACK SPACE], en de ingave van de naam dient te worden bevestigd met [RETURN].

Hebt U verkeerdelijk op [F2] gedrukt, en wenst U de betrokken casus eigenlijk niet te bewaren, geeft U eenvoudig geen naam in en drukt U enkel [RETURN]. Hierdoor verlaat U de bewaarmodule.

Wanneer U een naam heeft gekozen die in de default directory reeds bestaat, wordt dit gemeld en wordt U gevraagd of U het bestaande bestand wenst te overschrijven met de nieuwe informatie. Druk [j] of [n] overeenkomstig Uw wensen. Indien U [n] drukt, wordt naar een nieuwe naam gevraagd.

Bemerk dat U na het indrukken van [F2] ook steeds [PAGE UP] en [PAGE DOWN] kan gebruiken om te bladeren in de lijst van de opgeslagen bestanden.

Eens U een casus effectief hebt weggeschreven, komt U automatisch terug in het vraag-antwoordspel op de plaats waar U het onderbroken hebt.

F3 WIS : laat U toe een bepaalde casus in de default directory te wissen.

Het gebruik van deze optie verloopt volgens dezelfde principes als de F2 LEES functie, met dien verstande dat het intikken van [F1] nu het wissen van het gekozen bestand tot gevolg heeft, en niet het inlezen ervan. De in het systeem beschikbare informatie blijft dus ongewijzigd.

F5 DIR : laat U toe de default directory te kiezen waarbinnen U casussen wil bewaren, lezen of wissen. Per directory kunnen maximaal 400 casussen worden bewaard, voorzover geen strengere beperkingen voortvloeien uit de gebruikte configuratie of DOS-versie.

Na het indrukken van [F5] wordt U gevraagd het pad te speciëren dat de directory localiseert. Dit pad kan maximaal 60 karakters lang zijn. Indien de gekozen directory bestaat, verschijnt automatisch de lijst van de daarin bewaarde casussen. De lees-, bewaar- en wisfunctie hebben voortaan betrekking op deze bestanden.

Zo de gespecificeerde directory niet voorhanden is, verschijnt een foutmelding, en wordt de default directory niet gewijzigd.

Bij elke wijziging van de default directory wordt de nieuwe toestand weggeschreven op de systeemdiskette, zodat het afzetten van het systeem geen verandering van de default directory met zich kan brengen.

F6 TERUG : geeft u de mogelijkheid terug te keren naar het vraag-antwoordspel op de plaats waar U het onderbroken hebt.

F6 EXIT

zet het onderzoek van een concreet geval stop, zonder de betrokken casus op schijf te bewaren. Indien de informatie betreffende het behandelde dossier op schijf dient te worden bewaard, moet dus eerst van de F5 DISK optie worden gebruik gemaakt !!

F1 WISSEN : wist alle ingebrachte informatie en brengt u opnieuw bij de eerste vraag zodat een nieuw onderzoek kan worden gestart

F2 EXIT : verlaat het pakket

F6 TERUG : biedt de mogelijkheid de gevraagde stopzetting van het onderzoek te annuleren, en terug te keren naar de behandelde casus op de plaats waar U het beslissingsproces hebt onderbroken

5. NUTTIG ADRES.

Nadere vragen betreffende het gebruik van het pakket, evenals opmerkingen en suggesties eromtrent kunnen steeds worden gericht aan volgend adres:

PROJECT M. I. J. A.
 Instituut voor Sociaal Recht K. U. L.
 Blijde Inkomststraat 17
 B-3000 LEUVEN
 016/23.41.08

APPENDIX: AANPASSING VAN DE BEDRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMINGEN.

Bij het pakket wordt een programma geleverd dat de gebruiker in staat stelt wijzigingen aan de basisbedragen van de tegemoetkomingen zelf te integreren.

Het aanpassen van de bedragen dient evenwel met de nodige nauwlettendheid te gebeuren. Bij ingave van foutieve informatie kan de raming van het bedrag van de tegemoetkoming waarop een gehandicapte vermoedelijk recht heeft immers niet meer correct verlopen.

1. HOE BEGINNEN ?

Om de bedragen aan te passen, typt U "BEDRAGEN" gevolgd door [RETURN]. Na enkele seconden verschijnt een historisch overzicht van de jaarbedragen van de tegemoetkomingen, voorafgegaan door de datum waarop ze van kracht zijn geworden. Het is van wezenlijk belang voor een juiste werking van het pakket dat alle wijzigingen waaraan de bedragen van de tegemoetkomingen sinds het in werking treden van het nieuwe stelsel op 1 juli 1987 onderhevig zijn geweest, in deze lijst staan vermeld.

Onder de lijst met de data en de overeenstemmende bedragen vindt U een balk met lege vakjes waarin de nieuwe gegevens zullen worden ingevoerd.

2. DE FUNCTIETOETSEN

Helemaal onderaan het scherm treft U volgende opties aan:

F1 ← PAG

laat toe terug te bladeren in de bedragenlijst indien deze uit meerdere pagina's bestaat. Het drukken van [F1] wanneer U zich op de eerste pagina bevindt, heeft uiteraard geen effect.

F2 PAG →

laat toe vooruit te bladeren in de bedragenlijst indien deze uit meerdere pagina's bestaat. Het drukken van [F2] wanneer U zich op de laatste pagina bevindt, heeft uiteraard geen effect.

F3 TOEVOEG

stelt U in staat nieuwe bedragen aan de lijst toe te voegen.

Na het indrukken van [F3] typt U de datum in waarop de nieuwe bedragen in werking zijn getreden of zullen treden.

Het inbrengen van de datum gebeurt op dezelfde wijze als het beantwoorden van een datumvraag in het pakket, zij het dat de juistheid van de datum nu niet dient te worden bevestigd met [j] of [n], maar zonder meer wordt aanvaard, en dat U de eeuwaanduiding in het jaartal niet dient in te geven.

Vervolgens typt U in de betreffende vakjes van de balk de nieuwe bedragen op jaarbasis in. Elk bedrag dient te worden bevestigd met [RETURN] en kan tot dan toe worden gecorrigeerd via het gebruik van [BACKSPACE].

Na de ingave van het laatste bedrag wordt de nieuwe informatie in het overzicht geïntegreerd op de plaats waar ze chronologisch thuishoort. Indien U een datum hebt ingegeven die reeds in de lijst vermeld stond, blijft het overzicht evenwel onaangeroerd.

F4 WEGLAAT

maakt het mogelijk een lijn met gegevens weg te laten uit het overzicht.

Na het indrukken van [F4] typt U de datum in die vermeld staat op de regel die U wenst te wissen.

Het inbrengen van de datum gebeurt op dezelfde wijze als het beantwoorden van een datumvraag in het pakket, zij het dat de juistheid van de datum nu niet dient te worden bevestigd met [j]

of [n], maar zonder meer wordt aanvaard, en dat U de eeuwaanduiding in het jaartal niet dient in te geven.

Na het inbrengen van het laatste cijfer van het jaartal wordt de betreffende regel in het overzicht automatisch gewist. Bevat de lijst evenwel geen regel gekenmerkt door de ingegeven datum, blijft het overzicht onaangeroerd.

F5 WIJZIG

laat U toe fout ingegeven gegevens te verbeteren.

Na het indrukken van [F5] typt U de datum in die de regel kenmerkt waarop U de bedragen wenst te corrigeren.

Het inbrengen van de datum gebeurt op dezelfde wijze als het beantwoorden van een datumvraag in het pakket, zij het dat de juistheid van de datum nu niet dient te worden bevestigd met [j] of [n], maar zonder meer wordt aanvaard, en dat U de eeuwaanduiding in het jaartal niet dient in te geven.

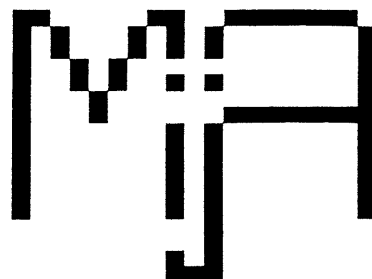
Vervolgens typt U in de betreffende vakjes van de balk de verbeterde bedragen op jaarbasis in. Elk bedrag dient te worden bevestigd met [RETURN] en kan tot dan toe worden gecorrigeerd via het gebruik van [BACKSPACE]. Bemerkt dat elk vakje een bedrag dient te bevatten. Ook de correcte bedragen dient U dus opnieuw in te geven, zoniet worden deze gelijkgesteld aan nul.

Na de ingave van het laatste bedrag wordt de verbeterde informatie in het overzicht geïntegreerd op de plaats van de foutieve gegevens. Indien U een datum hebt ingegeven die nog niet in de lijst vermeld stond, blijft het overzicht evenwel onaangeroerd.

F6 EXIT

verlaat het actualisatieprogramma en bewaart het aangepaste overzicht op schijf voor gebruik door het pakket.

MODEL VOOR DE INZET
VAN INFORMATICA
BIJ JURIDISCHE ADVIESVERSTREKKING
(M. I. J. A. - K. U. LEUVEN)

HANDIPAK
COMPUTERADVIESSYSTEEM M. B. T. DE
TEGEMOETKOMINGEN AAN GEHANDICAPTEN
versie 1.01
HANDBOEK M. B. T. DE REGLEMENTERING

Ontwikkeld door F. ROBBEN m.m.v. K. VAN BULCK
in opdracht van de Staatssecretaris voor
Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid, mevr.
W. DEMEESTER-DE MEYER

Verdeeld door
Kunstlaan 3, 1040 BRUSSEL - 02/217.11.11

INHOUDSTAFEL

0. INLEIDING
1. AARD VAN DE HANDICAP
2. LEEFTIJDSTVOORWAARDE
 - a. Minimumleeftijd
 - b. Maximumleeftijd
3. NATIONALITEITSTVOORWAARDE
 - a. EG-Verordening nr 1408/71 van de Raad van 14/06/1971
 - b. De Europese Interimovereenkomst van 11/12/1953, in bepaalde gevallen vervangen door het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid van 14/12/1972
4. TERRITORIALITEITSTVOORWAARDE
 - a. In België werkelijk verblijven
 - b. In het verleden in België werkelijk verbleven hebben
5. CATEGORIE RECHTHEBBENDEN
 - a. De gehandicapte met personen ten laste
 - b. De alleenstaande gehandicapte
 - c. De samenwonende gehandicapte
6. BEDRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMINGEN
7. INKOMEN VAN DE GEHANDICAPTE
 - a. Overzicht van de regels voorzien in de wetgeving
 - 1) Wiens inkomen ?
 - 2) Referteperiode
 - 3) Bewijsmateriaal
 - 4) Vervangingsinkomsten van de gehandicapte
 - 5) Vrijstellingen en abattemeten
 - b. Practische beschrijving van de berekeningsmethoden
 - 1) Verwerking van de berekeningsnota
 - 2) Berekening van het bedrag van de tegemoetkoming
8. HET INDIENEN EN HET ONDERZOEK VAN DE AANVRAGEN
9. MEDISCH ONDERZOEK
10. HERZIENING VAN DE TEGEMOETKOMINGEN
 - a. Herziening op aanvraag van de gehandicapte
 - b. Ambtshalve herziening
11. DATUM WAAROP DE BESLISSING IN WERKING TREEDT
 - a. Initiële aanvraag
 - b. Herziening
12. BETALINGSMODALITEITEN
 - a. De betaling van de tegemoetkomingen
 - b. De schorsing van de betaling
 - c. De achterstallen bij overlijden
 - d. Terugvordering van ten onrechte uitgekeerde tegemoetkomingen
13. NUTTIGE ADRESSEN

INLEIDING

In dit handboek wordt een overzicht geboden van de nieuwe wetgeving inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten, zoals die in werking trad op 1 juli 1987. Deze materie wordt geregeld door:

- de wet van 27/02/1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, B.S. 01/04/1987, errata B.S. 06/08/1987 (hierna kortweg W. genoemd);
- het koninklijk besluit nr. 536 van 31/03/1987 tot wijziging van de wet van 27/02/1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, B.S. 16/04/1987;
- het koninklijk besluit van 06/07/1987 tot uitvoering van de wet van 27/02/1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, B.S. 08/07/1987, errata B.S. 06/08/1987 (hierna kortweg K.B. genoemd);
- het ministerieel besluit van 30/07/1987 tot vaststelling van de categorieën en van de handleiding voor de evaluatie van de graad van zelfredzaamheid met het oog op het onderzoek naar het recht op de integratietegemoetkoming, B.S. 06/08/1987.

De nieuwe wetgeving voorziet 2 soorten tegemoetkomingen: de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming (art. 1 W.).

Om aanspraak te maken op één of op beide tegemoetkomingen moet de gehandicapte voldoen aan volgende 5 soorten vereisten:

1. aard van de handicap
2. leeftijd
3. nationaliteit
4. verblijf in België
5. ontoereikendheid van de inkomsten.

Deze voorwaarden worden besproken in § 1, 2, 3, 4 en 7.

§ 1. AARD VAN DE HANDICAP

De inkomensvervangende tegemoetkoming wordt toegekend wanneer de handicap van dien aard is dat het verdienvermogen van betrokkene ten gevolge van zijn lichamelijke of psychische toestand is verminderd tot één derde of minder van wat een valide persoon door één of ander beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen. De beschutte tewerkstelling wordt niet tot die algemene arbeidsmarkt gerekend (art. 2, § 1 W.).

De integratietegemoetkoming wordt verleend wanneer de handicap een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid teweegbrengt (art. 2, § 2 W.).

De aard van de handicap wordt vastgesteld aan de hand van een medisch onderzoek (zie verder p. 27).

§ 2. LEEFTIJDVOORWAARDE

De wetgeving voorziet zowel een minimum- als een maximumleeftijdsgrens.

a. Minimumleeftijd

Een tegemoetkoming kan in principe enkel worden toegekend aan een gehandicapte die minstens 21 jaar oud is (art. 2, § 1 en § 2 W.). De tegemoetkoming mag wel reeds een jaar vooraf worden aangevraagd, nl. vanaf de eerste dag van de twaalfde maand voorafgaand aan de maand waarin de gehandicapte 21 jaar wordt (art. 12 K.B.).

Op deze regel wordt een uitzondering gemaakt (art. 3 W.) voor personen jonger dan 21 jaar die

- ofwel ontvoogd zijn door het huwelijk;
- ofwel één of meer kinderen ten laste hebben. Een kind is ten laste wanneer de gehandicapte of de persoon met wie hij een huishouden vormt (voor nadere uitleg omtrent dit begrip, zie p. 10) voor dit kind kinderbijslag ontvangt (art. 2 K.B.).

Deze minderjarigen kunnen hun aanvraag om een tegemoetkoming indienen vanaf de dag waarop ze ontvoogd worden door het huwelijk of een kind ten laste hebben (art. 12 K.B.).

b. Maximumleeftijd

Een eerste aanvraag of een nieuwe aanvraag om een tegemoetkoming kan niet meer worden ingediend van zodra de gehandicapte 65 jaar is geworden (art. 2, § 1 en § 2 W.). Indien betrokkene echter een tegemoetkoming geniet op het ogenblik dat hij 65 jaar wordt, blijft hij dit recht behouden en zal hij ook na zijn vijftenzestigste verjaardag deze tegemoetkoming verder blijven ontvangen (art. 5 W.). Wie bv. op zijn vijftenzestigste verjaardag wel recht had op een integratietegemoetkoming maar niet op een inkomensvervangende tegemoetkoming, zal de integratietegemoetkoming bijgevolg verder blijven genieten maar zal geen inkomensvervangende tegemoetkoming meer kunnen bekomen.

Gehandicapte vrouwen die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt maar nog geen 65 jaar zijn, kunnen naast een tegemoetkoming eventueel ook het gewaarborgd inkomen voor bejaarden aanvragen.

§ 3. NATIONALITEITSVOORWAARDE

Overeenkomstig art. 4 van de wet komen volgende personen in aanmerking voor een tegemoetkoming:

- Belgen
- staatlozen (in de betekenis van het Verdrag van New York van 28/09/1954)
- politieke vluchtelingen (in de betekenis van het Verdrag van Genève van 28/07/1951)
- personen van onbepaalde nationaliteit.

De wet voorziet de mogelijkheid om deze groep bij K.B. uit te breiden, doch hiervan werd nog geen gebruik gemaakt. Dit betekent echter niet dat het recht op een tegemoetkoming zonder meer kan worden ontzegd aan gehandicapte vreemdelingen die noch staatloos, noch van onbepaalde nationaliteit, noch politiek vluchteling zijn. België is immers gebonden door bepaalde EG-reglementeringen en door verdragen die op het vlak van de sociale zekerheid met het buitenland werden afgesloten. Inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten moet rekening worden gehouden met a) EG-Verordening

nr 1408/71 van de Raad van 14/06/1971 en met b) de Europese Interimovereenkomst van 11/12/1953, in bepaalde gevallen vervangen door het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid van 14/12/1972.

- a. EG-Verordening nr 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

Ingevolge de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen gelden de principes vastgelegd in deze verordening m.b.t. de tegemoetkomingen aan gehandicapten (HJEG 17/06/75, J.T.T., 1975, 295). Dit betekent dat vreemdelingen op wie EG-Vo nr 1408/71 van toepassing is, recht hebben op een tegemoetkoming onder dezelfde voorwaarden als de Belgen (art. 3 EG-Vo: gelijkheid van behandeling). Vallen onder het toepassingsgebied van de verordening (art. 2 Vo):

- 1) EG-werknemers of -zelfstandigen, waaronder wordt verstaan,
 - werknemers of zelfstandigen die onderdaan zijn van een EG-lidstaat of die als staatloze/politiek vluchteling in een EG-lidstaat wonen. Gezien staatlozen en politieke vluchtelingen echter zonder meer onder het toepassingsgebied van de Belgische wet van 27/02/1987 vallen, heeft de Vo inzake tegemoetkomingen m.b.t. deze categorieën in België aan belang verloren.
 - ambtenaren of gelijkgesteld personeel, voor zover zij onderworpen zijn aan de sociale zekerheid voor werknemers of zelfstandigen.

Een sleutelrol in deze definities spelen uiteraard de begrippen "werknemer" en "zelfstandige". Onder werknemer of zelfstandige wordt verstaan, iedere persoon die hetzij verplicht, hetzij vrijwillig voortgezet verzekerd is in minstens één van de opgesomde takken van een stelsel van sociale zekerheid dat op werknemers of zelfstandigen van toepassing is. Het is zonder belang in welke EG-lidstaat betrokkene sociaal verzekerd is; het is evenmin van belang of deze persoon ook werkelijk arbeid verricht (art. 1 Vo). De betrokken sociale zekerheidssectoren worden opgesomd in art. 4 van de Vo. Toegepast op het Belgische systeem gaat het om: de ziekte- of invaliditeitsverzekering, de arbeidsongevallen- en beroepsziektenverzekering, de werkloosheidsverzekering, de regelingen inzake invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers, rust- en overlevingspensioenen, brug(rust)pensioenen, gewaarborgd inkomen voor bejaarden, gezinsbijslagen en geneeskundige verzorging (uit eigen hoofde of als persoon ten laste) in de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering of in de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor zeelieden ter koopvaardij.

- 2) Gezinsleden en nabestaanden van werknemers en zelfstandigen (in de zin zoals hoger uiteengezet) voor zover ze
 - (nabestaand) gezinslid zijn van een werknemer of zelfstandige die de nationaliteit bezit/bezat van een EG-lidstaat of die als staatloze of vluchteling in een EG-lidstaat woont/woonde. De nationaliteit van het (nabestaand) gezins-

- lid heeft geen enkel belang; of
- nabestaand gezinslid zijn van een overleden werknemer of zelfstandige (ongeacht de nationaliteit van deze laatste) én de nationaliteit bezitten van een EG-lidstaat of als staatloze of vluchteling in een EG-lidstaat wonen.

Het begrip "gezinslid" heeft destijds enige verwarring gezaaid. De Vo verwijst voor een preciese omschrijving van het begrip naar de nationale wetgeving (art. 1, f), doch dit begrip is in het Belgische recht niet nader bepaald. Algemeen wordt aangenomen dat volgende personen (nabestaand) gezinslid zijn: de echtgenoot, de ascendenten en descendenten in rechte lijn van de werknemer/zelfstandige, voor zover deze personen hoofdzakelijk ten laste zijn van de werknemer/zelfstandige of de overlevende echtgenoot, of onder hetzelfde dak met deze personen leven (Arbh. Luik 10/01/1984, J.T.T., 1985, 90; Arbh. Brussel 17/12/1984, Rechtspraak van de Arbeidsgerechten van Brussel, 1985, 259).

- b. De Europese Interimovereenkomst betreffende de regelingen inzake sociale zekerheid voor ouderdom, invaliditeit en overlijden, ondertekend op 11/12/1953 te Parijs, in bepaalde gevallen vervangen door het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid, opgemaakt te Parijs op 14/12/1972.

De Europese Interimovereenkomst van 1953 kent, o.a. inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten, aan de onderdanen van de landen die deze overeenkomst hebben ondertekend (de 12 EG-lidstaten, Cyprus, IJsland, Noorwegen, Zweden en Turkije) dezelfde rechten toe als de Belgen mits zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze overeenkomst wordt echter buiten werking gesteld door het Europees Verdrag inzake Sociale Zekerheid, dat een gelijke behandeling tussen Belgen en buitenlanders inzake de toekenning van uitkeringen aan gehandicapten niet langer voorziet, wat betreft de onderdanen van de landen die het Europees Verdrag hebben geratificeerd. De buitenwerkingstelling van de Interimovereenkomst treedt echter slechts in op het ogenblik dat zowel in België als in het land wiens onderdaan het betreft, het Europees Verdrag inzake Sociale Zekerheid in werking is getreden, en mag bovendien geen afbreuk doen aan verworven rechten.

Toen het Europees Verdrag op 22/04/1986 in België in werking trad (na een goedkeuring door het Parlement bij wet van 02/09/1985, B.S. 14/03/1986) was het verdrag reeds van kracht in Luxemburg, Nederland, Portugal en Turkije. Dit betekent dat onderdanen van deze landen die op 22/04/86 geen recht hadden op een tegemoetkoming aan gehandicapten en niet ressorteren onder het toepassingsgebied van EG-Vo nr 1408/71, geen recht meer op een tegemoetkoming kunnen laten gelden. Op 26/04/86 trad het Europees Verdrag ook nog in Spanje in werking zodat Spanjaarden die niet ressorteren onder de EG-Vo en op 26/04/86 geen recht op een tegemoetkoming aan gehandicapten bezaten, voortaan ook geen recht meer kunnen verwerven.

Gehandicapte vreemdelingen die de nationaliteit bezitten van een land dat de Europese Interimovereenkomst ondertekende maar het Europees Verdrag niet ratificeerde (zijnde Frankrijk, Bondsrepubliek Duitsland, Italië, Griekenland, Verenigd Koninkrijk, Dene-

marken, Noord-Ierland, Cyprus, IJsland, Noorwegen, Zweden), kunnen daarentegen alsnog aanspraak maken op een tegemoetkoming mits zij, behalve de vereisten die aan de Belgen worden gesteld, ook voldoen aan de vrij strenge voorwaarden van art. 2 van de Interimovereenkomst, nl.

- 1) zij moeten hun gewone verblijfplaats hebben gevestigd in België voordat de ziekte, welke de oorzaak is van de invaliditeit, vóór de eerste maal medisch is vastgesteld;
- 2) zij moeten sedert het bereiken van de twintigjarige leeftijd, in het geheel gedurende ten minste vijftien jaren in België gewoond hebben, en op het tijdstip van de aanvraag om uitkering, er sedert ten minste vijf jaren zonder onderbreking hun gewone verblijfplaats hebben. Vermits wordt vereist dat de gehandicapte minstens 15 jaar in België land woont na zijn twintigste verjaardag, kan hem op grond van de Europese Interimovereenkomst nooit een tegemoetkoming worden toegekend zolang hij geen 35 jaar oud is.

Opmerking: Het is mogelijk dat de nationaliteit van een gehandicapte van dien aard is dat de vereisten van zowel EG-Vo nr 1408/71 als van de Europese Interimovereenkomst moeten worden onderzocht. In dat geval is het aan te raden de aandacht eerst te richten op de EG-Vo. Het toepassingsgebied van de Vo is ruimer en de vereisten waaraan moet worden voldaan, zijn minder streng dan deze van de Europese Interimovereenkomst. Als zou blijken dat betrokkene de Vo niet kan invoeren, moet worden onderzocht of de Europese Interimovereenkomst eventueel van toepassing is.

ADDENDUM: Schematisch overzicht van de nationaliteitsvoorwaarde.

De gehandicapte voldoet zonder meer aan de nationaliteitsvoorwaarde indien hij behoort tot één van de volgende groepen :

- Belgen
- staatlozen
- erkende politieke vluchtelingen
- personen van onbepaalde nationaliteit.

Vreemdelingen die noch staatloos, noch erkend politiek vluchteling, noch van onbepaalde nationaliteit zijn, kunnen toch in aanmerking komen voor een tegemoetkoming mits zij aan bijkomende vereisten voldoen. De nationaliteitsvoorwaarde is aldus vervuld in hoofde van de hierna volgende personen. De begrippen "werknemer/zelfstandige" en "gezinslid" dienen hierbij steeds te worden geïnterpreteerd in de zin van EG-Vo nr 1408/71.

- 1) onderdanen van Denemarken, Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië of het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, op voorwaarde dat ze
 - ofwel werknemer of zelfstandige zijn;
 - ofwel gezinslid zijn van een werknemer/zelfstandige in leven die onderdaan van een EG-lidstaat is of die als staatloze of politiek vluchteling in een EG-lidstaat woont;
 - ofwel gezinslid zijn van een inmiddels overleden werknemer of zelfstandige, ongeacht de nationaliteit van deze laatste;
 - ofwel voldoen aan de vereisten van de Europese Interimovereenkomst.

- 2) onderdanen van Luxemburg, Nederland, Portugal of Spanje, op voorwaarde dat ze
 - ofwel werknemer of zelfstandige zijn;
 - ofwel gezinslid zijn van een werknemer/zelfstandige in leven die onderdaan van een EG-lidstaat is of die als staatloze of politiek vluchteling in een EG-lidstaat woont;
 - ofwel gezinslid zijn van een inmiddels overleden werknemer of zelfstandige, ongeacht de nationaliteit van deze laatste;
 - ofwel een tegemoetkoming genoten op 22/04/1986 (voor de Luxemburgers, Nederlanders en Portugezen), resp. op 25/04/1986 (voor de Spanjaarden) omdat ze op dat ogenblik voldeden aan de vereisten van de Europese Interimovereenkomst.
- 3) onderdanen van Turkije op voorwaarde dat ze
 - ofwel gezinslid zijn van een (hetzij in leven, hetzij inmiddels overleden) werknemer/zelfstandige die de nationaliteit van een EG-lidstaat bezit of die als staatloze of politiek vluchteling in een EG-lidstaat woont;
 - ofwel een tegemoetkoming genoten op 22/04/86 omdat ze op dat ogenblik voldeden aan de vereisten van de Europese Interimovereenkomst.
- 4) onderdanen van Cyprus, Noorwegen, IJsland of Zweden, op voorwaarde dat ze
 - ofwel gezinslid zijn van een (hetzij in leven, hetzij inmiddels overleden) werknemer/zelfstandige die de nationaliteit van een EG-lidstaat bezit of die als staatloze of politiek vluchteling in EG-lidstaat woont;
 - ofwel op dit ogenblik voldoen aan de vereisten van de Europese Interimovereenkomst.
- 5) vreemdelingen met een andere nationaliteit op voorwaarde dat ze gezinslid zijn van een (hetzij in leven, hetzij inmiddels overleden) werknemer/zelfstandige die de nationaliteit van een EG-lidstaat bezit of die als staatloze of politiek vluchteling in een EG-lidstaat woont.

Vreemdelingen die niet aan de gestelde vereisten voldoen, hebben geen recht op een tegemoetkoming.

§ 4. TERRITORIALITEITSVOORWAARDE

Om recht te hebben op een tegemoetkoming moet de gehandicapte voldoen aan een dubbele verblijfsvoorwaarde : a) hij moet momenteel werkelijk in België verblijven en b) bovendien in het verleden gedurende een bepaalde periode werkelijk in België verbleven hebben (art. 4, § 1 W.).

a. In België werkelijk verblijven

In principe kan een tegemoetkoming slechts worden toegekend aan de gehandicapte die in België verblijft. Dit wordt bewezen aan de hand van de inschrijving in het bevolkingsregister (voor Belgen) of vreemdelingenregister (voor niet-Belgen) (art. 3, § 1 K.B.). Betrokkene moet aan de verblijfsvoorwaarde blijven voldoen zolang hij een tegemoetkoming ontvangt. M.a.w. het recht op een tegemoetkoming vervalt van zodra de gehandicapte zijn verblijfplaats

in het buitenland heeft.

Op deze regel zijn echter een aantal uitzonderingen voorzien (art. 3, § 3 K.B.). Indien aan de overige voorwaarden is voldaan, zal de tegemoetkoming toch worden toegekend in volgende situaties:

- de gehandicapte verblijft minder dan 3 maand per kalenderjaar in het buitenland;
- de gehandicapte verblijft in het buitenland, ongeacht de duur, omdat hij ter verpleging is opgenomen in een ziekenhuis of een andere instelling voor ziekenverpleging;
- de gehandicapte heeft zijn verblijfplaats bij een bloed- of aanverwant die verplicht is, of waarvan de echtgenoot verplicht is, tijdelijk in het buitenland te vertoeven om er een zending uit te voeren of functies uit te oefenen in dienst van de Belgische Staat. Als aanverwanten worden beschouwd: de echtgenoten van de bloedverwanten en de bloedverwanten van de echtgenoot. In geval van feitelijke scheiding of overlijden blijft de band van aanverwantschap behouden. Aanverwantschap houdt wel op te bestaan bij echtscheiding;
- de gehandicapte heeft van de Minister toelating gekregen om gedurende meer dan 3 maanden in het buitenland te verblijven omdat bijzondere omstandigheden een verblijf van zulke duur wettigen.

Indien de gehandicapte van plan is gedurende meer dan 3 maanden naar het buitenland te trekken, is hij in ieder geval steeds verplicht om binnen de maand van zijn vertrek de Minister in te lichten omtrent de vermoedelijke duur van zijn afwezigheid en de reden van zijn verplaatsing (art. 3, § 3 K.B.).

b. In het verleden in België werkelijk verbleven hebben

Het volstaat niet dat de gehandicapte op het ogenblik van de aanvraag werkelijk verblijft in België; hij moet reeds geruime tijd zijn werkelijke verblijfplaats in ons land hebben. Dit houdt in dat (art. 4, § 1 W. en art. 3, § 2 K.B.):

- ofwel de gehandicapte gedurende tenminste de laatste 5 jaar voorafgaand aan de dag waarop de aanvraag is ingediend, ononderbroken en werkelijk in België verblijft. De periode wordt geacht niet onderbroken te zijn door een verblijf in het buitenland van maximum 3 maanden per kalenderjaar. M.b.t. behartigenswaardige categorieën van gevallen of m.b.t. individuele gevallen kan de minister, na advies van respectievelijk de Nationale Hoge Raad voor Gehandicapten of de Commissie voor Sociaal Hulpbetoon aan de Gehandicapten van deze vereiste afwijken door ofwel deze voorwaarde in het geheel niet te stellen, ofwel de periode van 5 jaar te herleiden tot een kortere duur. Tot op heden is dit nog niet gebeurd;
- ofwel de gehandicapte in België heeft verbleven gedurende 10 jaar van zijn leven. Deze laatste mogelijkheid werd bij K.B. nr 536 van 27/02/87 (B.S. 16/04/87) ingelast in art. 4, § 1 van de wet. Het is zonder belang of deze periode al dan niet werd onderbroken; het is evenmin van belang of het verblijf in België ja dan neen onmiddellijk voorafgaat aan de aanvraag.

Ook m.b.t. het verleden wordt het verblijf in België bewezen door de inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister.

§ 5. CATEGORIE RECHTHEBBENDEN

De indeling in categorieën rechthebbenden is enkel van belang voor de vaststelling van het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

Art. 6, § 2 W. voorziet 3 categorieën :

- a. de gehandicapte met personen ten laste;
- b. de alleenstaande gehandicapte;
- c. de samenwonende gehandicapte.

Deze begrippen worden nader omschreven in art. 4 K. B.

a. De gehandicapte met personen ten laste

Tot deze groep behoren volgende personen :

- 1) de gehuwde gehandicapte die niet feitelijk noch van tafel en bed gescheiden is.

Er is enkel sprake van feitelijke scheiding indien (art. 10 K. B.) :

- de echtgenoten een verschillende verblijfplaats hebben, wat wordt vastgesteld aan de hand van de inschrijvingen in het bevolkings- of vreemdelingenregister; of
- één der echtgenoten in een gevangenis, een instelling tot bescherming van de maatschappij of een bedelaarskolonie verblijft.

- 2) de gehandicapte die een huishouden vormt, d.w.z. die samenwoont met een persoon van het andere geslacht die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

De wet preciseert niet wie als aanverwant tot en met de derde graad mag worden beschouwd. In het gemeen recht wordt hieronder verstaan: de bloedverwanten tot en met de derde graad van de echtgenoot en de echtgenoten van de bloedverwanten tot en met de derde graad. Er wordt aangenomen dat de aanverwantschap blijft bestaan in geval van feitelijke scheiding of overlijden van één der echtgenoten; de band van aanverwantschap wordt echter wel verbroken bij echtscheiding.

Hoewel evenmin bepaald in de wet, mag worden aangenomen dat het begrip "een huishouden vormen" verwijst naar de situatie van concubinaat. Aldus wordt vereist dat er tussen betrokkenen een affectieve en/of sexuele relatie bestaat.

In ieder geval houdt het samenwonen op indien (art. 10 K. B.) :

- de partners een verschillende verblijfplaats hebben, wat wordt vastgesteld aan de hand van de inschrijvingen in het bevolkings- of vreemdelingenregister; of
- één van hen verblijft in een gevangenis, een instelling tot bescherming van de maatschappij of een bedelaarskolonie.

- 3) de gehandicapte die ten minste één kind ten laste heeft. Een kind wordt als ten laste beschouwd indien het als dusdanig erkend is in één of andere regeling inzake verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (Z.I.V.). Het is zonder belang bij wie dit kind verblijft.

Indien de gehandicapte en zijn echtgenoot van wie hij noch feitelijk noch van tafel en bed gescheiden leeft, of de part-

ner met wie hij een huishouden vormt, echter beiden recht hebben op een inkomensvervangende tegemoetkoming, worden beide personen steeds als samenwonende gehandicapten beschouwd. Het doet niet ter zake of betrokkenen al dan niet kinderen ten laste hebben, evenmin of de echtgenoot of de partner deze tegemoetkoming ook werkelijk ontvangt.

b. De alleenstaande gehandicapte

Dit is de gehandicapte die alleen leeft. Wanneer een alleen levende gehandicapte een kind ten laste heeft in de zin van een regeling voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering, behoort deze persoon evenwel tot categorie a.

c. De samenwonende gehandicapte

Tot deze categorie behoort de gehandicapte die noch in categorie a, noch in categorie b kan worden ondergebracht.

De gehandicapte die in een gezin is geplaatst, behoort steeds tot de categorie samenwonenden.

Zoals hoger vermeld worden echtgenoten die noch feitelijk noch van tafel en bed gescheiden zijn, en samenwonende partners als samenwonenden beschouwd indien ze beiden recht hebben op een inkomensvervangende tegemoetkoming,

ADDENDUM: de gehandicapte verblijft in een instelling.

De vraag rijst of de opname in een instelling enige invloed uitoefent op de categorie rechthebbenden. De wet biedt geen antwoord op deze vraag, doch de Dienst voor Tegemoetkomingen aan Gehandicapten neemt volgend standpunt in.

Opname in een instelling betekent dat :

- 1) de gehandicapte niet is geplaatst in een gezin;
- 2) de gehandicapte zowel overdag als 's nachts in de instelling verblijft;
- 3) de duur van de opname minstens 3 opeenvolgende maanden bedraagt.

Het is zonder belang op wiens kosten deze opname gebeurt en of de instelling al dan niet hulp van derden verleent.

De gehandicapte die gehuwd is, en noch feitelijk noch van tafel en bed gescheiden is, die een huishouden vormt met een partner of die minstens één kind ten laste heeft, wordt ook tijdens de duur van de opname als gerechtigde met personen ten laste beschouwd.

M.b.t. de andere gehandicapten dient te worden onderzocht in welk type instelling ze zijn opgenomen. In geval van opname in een als psychiatrische instelling erkende instelling behoort de gehandicapte tot de categorie samenwonenden, in het andere geval wordt de betrokkene als alleenstaande beschouwd.

§ 6. BEDRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMINGEN

De bedragen van de tegemoetkomingen worden bij K.B. vastgelegd (art. 6, § 1 W.). De inkomensvervangende tegemoetkoming moet qua bedrag minstens gelijk zijn aan het bestaansminimum (art. 6, § 2 W.). De uitkeringen worden geïndexeerd (art. 14 W. en art. 32 K.B.).

a. Inkomensvervangende tegemoetkoming (art. 4 K.B.)

De inkomensvervangende tegemoetkoming bedraagt op 01/07/87 :

- * 250.742 fr./jaar voor een gerechtigde met personen ten laste;
- * 188.055 fr./jaar voor een alleenstaande gerechtigde;
- * 125.380 fr./jaar voor een samenwonende gerechtigde.

b. Integratietegemoetkoming (art. 5 K.B.)

Het bedrag van de integratietegemoetkoming verschilt in functie van de graad van zelfredzaamheid. De tegemoetkoming belooft op 01/07/87 :

- * 27.378 fr./jaar voor de gerechtigde van categorie I;
- * 93.293 fr./jaar voor de gerechtigde van categorie II;
- * 149.071 fr./jaar voor de gerechtigde van categorie III;
- * 213.967 fr./jaar voor de gerechtigde van categorie IV.

§ 7. AANREKENBARE INKOMSTEN

a. Overzicht van de regels voorzien in de wetgeving

Het bedrag van de tegemoetkomingen wordt verminderd met het bedrag van de inkomsten van de gehandicapte en zijn eventuele echtgenoot/partner, die een bepaalde grens overschrijden (art. 7, § 1 W.). Merk op dat niet langer de bestaansmiddelen van betrokkenen in rekening worden gebracht, maar wel hun belastbare inkomsten.

1) Wiens inkomsten ?

De inkomsten van de gehandicapte zelf worden steeds aangerekend. Indien hij gehuwd is en niet gescheiden van tafel en bed of een huishouden vormt met een persoon van het andere geslacht die geen aanverwant is tot en met de derde graad, worden ook de inkomsten van die persoon in rekening gebracht (art. 8, § 1, 1ste lid K.B.).

Het inkomen van de echtgenoot wordt echter niet in aanmerking genomen in geval van een feitelijke scheiding die minstens 1 jaar duurt. De inkomsten van de partner blijven eveneens buiten beschouwing indien de samenwoning gedurende minstens 1 jaar werd beëindigd (art. 10 in fine K.B.). Anders gezegd, in geval van feitelijke scheiding of het beëindigen van het samenwonen, worden de inkomsten van de echtgenoot of partner nog aangerekend tot deze situatie 1 jaar bestaat.

Overeenkomstig art. 10 van het K.B. is er slechts sprake van feitelijke scheiding of van het beëindigen van het samenwonen indien :

- a) de echtgenoten/partners elk een andere verblijfplaats hebben, wat wordt bewezen aan de hand van de inschrijving op een verschillend adres in het bevolkings- of vreemdelingenregister; of
- b) één van de echtgenoten/partners in een gevangenis, een instelling tot bescherming van de maatschappij of een bedelaarskolonie verblijft.

Wanneer de gehandicapte en zijn echtgenoot van wie hij noch feitelijk noch van tafel en bed gescheiden is, of zijn partner beiden recht hebben op een tegemoetkoming, worden de inkomsten van beiden samengeteld en voor ieder van hen rekening gehouden met de helft van het totaal.

2) Referteperiode

De inkomsten die in rekening worden gebracht, hebben betrekking op het tweede jaar voorafgaand aan dat waarin de tegemoetkoming wordt aangevraagd (art. 8, § 1, 1ste lid K.B.).

3) Bewijsmateriaal

Uitgangspunt zijn het aanslagbiljet voor de personenbelasting en de berekeningsnota, afgeleverd door de Administratie van de Directe Belastingen van het Ministerie van Financiën, m.b.t. de inkomsten van de gehandicapte en zijn eventuele echtgenoot/partner (art. 8, § 1, 1ste lid K.B.). De gehandicapte moet deze documenten (de originelen of gelegaliseerde afschriften) dan ook bij zijn aanvraag om tegemoetkoming voegen (art. 8, § 2 K.B.). Indien betrokkene een vervangingsinkomen geniet (zie verder punt 4)), vereist de Dienst voor Tegemoetkomingen dat ook de belastingfiches die worden verstrekt door de uitbetalende instellingen worden overgemaakt.

Indien een persoon wiens inkomsten in aanmerking dienen te worden genomen over geen berekeningsnota beschikt m.b.t. de inkomsten van 2 jaar voordien, stelt de Dienst voor Tegemoetkomingen dit inkomen zelf vast (art. 8, § 3, 1ste lid K.B.) aan de hand van de inlichtingen verstrekt door de aanvrager via de vervollediging van formulier 7.

Bovendien vindt een herberekening van de inkomsten door de Dienst Tegemoetkomingen plaats wanneer de actuele situatie van de betrokkene fundamenteel verschilt van de toestand die staat beschreven op de berekeningsnota m.b.t. de inkomsten van 2 jaar terug (art. 9 K.B.).

Enkel de wijzigingen die betrekking hebben op één of meerdere van volgende elementen hebben evenwel dergelijke herberekening tot gevolg:

- de burgerlijke staat van de gehandicapte;
- de samenstelling van het gezin. Er weze evenwel herinnerd aan de regel dat met een feitelijke scheiding of het beëindigen van het samenwonen met een partner slechts wordt rekening gehouden indien deze toestand minstens 1 jaar voordien is ontstaan (art. 10 K.B.);
- de aanvraag door de gehandicapte van een wettelijk pensioen of een uitkering wegens blijvende arbeidsongeschiktheid of een

- gebrek aan zelfredzaamheid;
- een wijziging in de inkomsten die minstens 20 % bedraagt.

De gehandicapte is verplicht alle nodige gegevens mee te delen (art. 8, § 3, 1ste lid K.B.) opdat de Dienst voor Tegemoetkomingen haar berekening naar behoren zou kunnen vervullen. Bovendien kan deze dienst steeds de medewerking vragen van de Administraties van de Directe Belastingen en de Registratie en Domeinen (art. 8, § 4 K.B.).

4) Vervangingsinkomsten van de gehandicapte

Art. 13, § 1 W. bepaalt dat de tegemoetkomingen kunnen worden geweigerd of verminderd voorzover de gehandicapte krachtens een andere Belgische of buitenlandse wetgeving of krachtens regelen van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling, recht heeft op uitkeringen die hun grond vinden in

- een blijvende beperking van het verdienvermogen, wat de inkomensvervangende tegemoetkoming betreft, of
- een gebrek aan of vermindering van de zelfredzaamheid, wat de integratietegemoetkoming betreft.

Opdat er sprake zou zijn van een vervangingsinkomen wegens een beperking van het verdienvermogen, is vereist dat deze uitkering wordt toegekend wegens een blijvende arbeidsongeschiktheid. Vergoedingen wegens een tijdelijke beperking van het verdienvermogen zijn geen vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W.

Indien de gehandicapte dergelijke uitkeringen geniet, worden ze dus in mindering gebracht op het bedrag van de respectievelijke tegemoetkomingen (art. 13, § 1 W.). Zoals reeds aangegeven mogen vervangingsinkomsten wegens een blijvende beperking van het verdienvermogen enkel worden aangerekend op een eventuele inkomensvervangende tegemoetkoming waarop de gehandicapte recht heeft, en de uitkeringen wegens een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid enkel op een eventuele integratietegemoetkoming. Eventueel kan de inkomensvervangende tegemoetkoming worden toegekend als voorschot op andere uitkeringen die hun oorsprong vinden in de handicap (art. 13, § 2 W.). Het voorschot kan echter niet worden toegekend voor de perioden die de aanvraag voorafgaan en kan hoogstens het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming belopen waarop de gehandicapte aanspraak kan maken (art. 31 K.B.).

Indien de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. niet op een tegemoetkoming kunnen worden in mindering gebracht, worden ze als gewone inkomsten beschouwd ten belope van hun netto-belastbaar bedrag. Hetzelfde geldt voor de vervangingsinkomsten die de echtgenoot/partner geniet, uiteraard voorzover deze laatste zelf geen recht op een tegemoetkoming voor gehandicapten laat gelden.

De vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 kunnen worden toegekend in de vorm van periodieke uitkeringen of in de vorm van een eenmalig uitbetaald kapitaal. Indien de uitkering werd toegekend of uitbetaald in de vorm van een kapitaal of afkoopwaarde, dient dit te worden omgezet in een lijffrente op jaarbasis. Overeenkomstig art. 30 K.B. gebeurt deze omzetting door het toegeken-

de of uitbetaalde bedrag te vermenigvuldigen met een coëfficiënt in functie van de leeftijd van de verkrijger op het ogenblik van de toekenning of de uitbetaling. De respectievelijke coëfficiënten worden hieronder vermeld.

Leeftijd van de verkrijger op de datum van betaling of toekenning van kapitaal of afkoopwaarde	Percent waarmee het toegekende of uitgekeerde bedrag van het kapitaal moet worden vermenigvuldigd ter omzetting ervan in een lijfrente
40 jaar en minder	1
41 tot 45 jaar	1,5
46 tot 50 jaar	2
51 tot 55 jaar	2,5
56 tot 58 jaar	3
59 tot 60 jaar	3,5
61 en 62 jaar	4
63 en 64 jaar	4,5
65 jaar en meer	5

De leeftijd wordt vastgesteld in volle jaren en met weglating van de gedeelten van een jaar (art. 30 K.B.).

Het bedrag van het kapitaal wordt bewezen door middel van een overeenkomst of een definitieve rechterlijke uitspraak. Deze documenten moeten bij de aanvraag om een tegemoetkoming worden gevoegd.

5) Vrijstellingen en abbattemen

De wetgeving voorziet verschillende vrijstellingen en abbattemen ten op de inkomsten.

a) forfaitaire vrijstelling

Art. 6, § 1 K.B. voorziet een forfaitaire vrijstelling van

- * 12.500 fr. voor de gehandicapte met personen ten laste;
- * 10.000 fr. voor de alleenstaande gehandicapte;
- * 6.250 fr. voor de samenwonende gehandicapte.

Deze vrijstelling kan per gehandicapte slechts eenmaal worden toegepast, ook al wordt zowel de inkomensvervangende als de integratietegemoetkoming aangevraagd (art. 6, § 1 K.B.).

b) pensioen van de gehandicapte

Indien de gehandicapte een wettelijk pensioen geniet, mag hierop op jaarbasis 44.000 fr. in mindering worden gebracht. Deze vermindering mag evenwel niet worden gecumuleerd met de forfaitaire vrijstelling vermeld onder punt a) (art. 6, § 2 K.B.). Wel dient steeds voor de voor de gehandicapte gunstigste vrijstelling te worden geopteerd.

c) arbeidsinkomen van de gehandicapte en zijn eventuele echtgenoot/partner

Indien de gehandicapte enkel een recht laat gelden op een integratietegemoetkoming, mag op de arbeidsinkomsten van hemzelf en

van zijn eventuele echtgenoot/partner 250.000 fr. in mindering worden gebracht (art. 6, § 3 K.B.).

Indien de gehandicapte aanspraak kan maken op beide tegemoetkomingen dient te worden nagegaan of het afzien van het recht op de inkomensvervangende tegemoetkoming, gepaard gaande met het bijkomend abattement van 250.000 fr. op de arbeidsinkomsten, niet voordeliger uitvalt dan het opeisen van beide tegemoetkomingen zonder het genot van de kwestieuze aftrek. De Dienst voor Tegemoetkomingen maakt automatisch beide berekeningen en past het gunstigste resultaat voor de gehandicapte toe.

d) inkomsten van de echtgenoot/partner

Een abattement van 60.000 fr. wordt toegepast op de inkomsten van de echtgenoot/partner, voorzover deze zelf geen recht op een tegemoetkoming voor gehandicapten laat gelden (art. 8, § 1, 2de lid K.B.).

Indien 2 gehuwde en/of samenwonende gehandicapten beiden een recht op een tegemoetkoming laten gelden, bedraagt het abattement 60.000 fr. voor beiden samen (art. 8, § 1, 3de lid K.B.).

b. Practische beschrijving van de berekeningsmethoden

In dit onderdeel wordt concreet aangegeven hoe, in geval de nodige fiscale berekeningsnota('s) voorhanden zijn, de inkomsten kunnen worden vastgesteld die op de tegemoetkoming van de gehandicapte in mindering moeten worden gebracht. Indien de nodige berekeningsnota('s) niet (allemaal) beschikbaar zijn, of nog, indien de toestand vermeld op de berekeningsnota('s) intussen zo grondig gewijzigd is dat de wetgever redelijkerwijze heeft geopteerd met de veranderde situatie rekening te houden (zie p. 13), dient de gehandicapte een gedetailleerde inkomstenopgave te verrichten via het invullen van formulier 7, op basis waarvan de Dienst voor Mindervaliden dan zelf het fictieve belastbaar inkomen en de op de tegemoetkoming aanrekenbare bedragen vaststelt. Gezien de methode voor de berekening van de inkomstenbelasting echter verschilt van jaar tot jaar, is het onmogelijk gebleken deze hypothese in het HANDIPAK-programma of in dit handboek te integreren. In dat geval vermeldt de eindconclusie van het pakket dan ook enkel het maximumbedrag van de tegemoetkoming en verwijst naar de in te vullen formulieren.

De nieuwe wetgeving op de tegemoetkomingen maakt onderscheid tussen 4 categorieën inkomsten wat betreft de gehandicapte, en 2 categorieën wat betreft diens echtgenoot of (ex-)partner waarvan de inkomsten in rekening moeten worden gebracht. Vermits verschillende abattements zijn voorzien in functie van de aard van de inkomsten en de persoon waarop de inkomsten betrekking hebben, kan niet zonder meer worden uitgegaan van de eindcijfers vermeld op de berekeningsnota. De bedragen moeten nader worden gesplitst vooraleer de eigenlijke berekening van de aanrekenbare inkomsten kan geschieden.

In wat volgt zal dan ook eerst de methode worden beschreven volgens dewelke de gegevens voorkomend op de berekeningsnota('s) dienen te worden ingedeeld in de diverse wettelijke categorieën,

om in een tweede deel de eigenlijke berekeningswijze nader toe te lichten.

1) Verwerking van de berekeningsnota

De in dit onderdeel beschreven bewerkingen moeten worden uitgevoerd op de inkomsten van elke persoon waarvan de inkomsten in rekening dienen te worden gebracht. In deze fase mogen in geen geval inkomsten van verschillende personen met mekaar worden samengevoegd of vermengd.

Normaal heeft een berekeningsnota betrekking op de inkomsten van één persoon. De inkomsten van samenwonende echtgenoten worden evenwel samen op één nota vermeld, in 2 kolommen. De inkomsten van de man bevinden zich steeds in de linkerkolom, deze van de vrouw in de rechterkolom. Voor de onroerende, roerende en diverse inkomsten van het echtpaar wordt evenwel enkel een gezamenlijk bedrag vermeld. Bij de vaststelling van de aanrekenbare inkomsten wordt aangenomen dat deze bedragen voor de helft betrekking hebben op elk der echtgenoten.

De inkomsten van een gehandicapte dienen te worden opgesplitst in inkomsten uit arbeid, vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W., wettelijke pensioenen en andere inkomsten. De inkomsten van de niet-gehandicapte echtgenoot of (ex-) partner van de gehandicapte die desgevallend in rekening moeten worden gebracht, dienen slechts te worden uitgesplitst in inkomsten uit arbeid en andere inkomsten.

Teneinde deze uitsplitsingen correct door te voeren, dient de hierna beschreven werkwijze minitueus te worden gevolgd. Eens te meer weze het essentieel belang benadrukt van de strikte scheiding van inkomsten die op verschillende personen betrekking hebben. Indien de inkomsten van meerdere personen in rekening dienen te worden gebracht, moet de beschreven procedure dus verscheidene malen worden toegepast.

De in hoofdletters geschreven tekstdelen verwijzen naar rubrieken of trefwoorden, die, indien de betrokkene over dergelijke inkomsten beschikt, letterlijk voorkomen op de berekeningsnota.

- a) vooreerst worden de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten van de betrokkene gedistilleerd uit het globale bedrag van de op hem betrekking hebbende gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten.

Hiertoe dient de som gemaakt van de bedragen die onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN staan vermeld naast de trefwoorden WEDDEN, LONEN, ENZ. en INKOMSTEN ALS ZELFSTANDIGE.

Dit bedrag dient te worden verminderd met het proportioneel deel van de aftrekken verricht op de gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten dat betrekking heeft op de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten. Het totale bedrag van deze aftrekken wordt verkregen door de bedragen samen te tellen vermeld onder de trefwoorden GROEPSVERZEKERING, MUTUALITEITSBIJDRAGEN, LEVENSVERZEKERINGSPREMIES, KAPITAALAFLOSSINGEN en

VERLIES ECHTGENOOT. Om het deel van de aftrekken te berekenen dat proportioneel betrekking heeft op de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten, wordt het totaalbedrag van de aftrekken vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller het totaal is van de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten en de noemer het totaal van alle gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten.

De verdere werkwijze verschilt naargelang de persoon waarvoor de uitsplitsing van de inkomsten geschiedt, een gehandicapte is die een aanspraak maakt op een tegemoetkoming, dan wel een echtgenoot of een (ex-)partner van dergelijke gehandicapte, wiens inkomsten in rekening dienen te worden gebracht. Daarom wordt voor een aantal van de volgende stappen onderscheid gemaakt tussen 2 hypothesen door na de letter die de stap aanduidt het cijfer 1 te vermelden indien het de methode betreft toe te passen op de inkomsten van een gehandicapte en het cijfer 2 in het andere geval. Berekeningsstappen gekenmerkt door eenzelfde letter maar met een verschillend volgnummer dienen dus nooit cumulatief te worden toegepast.

- b1) indien het de inkomsten van een gehandicapte betreft, dienen uit de gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten ook de wettelijke pensioenen en de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. te worden gedistilleerd.

Bovendien dient onder de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. verder te worden onderscheiden tussen vervangingsinkomsten wegens een beperking van het verdienvermogen en vervangingsinkomsten wegens een gebrek aan of een vermindering van de zelfredzaamheid.

Om deze opdeling naar behoren te kunnen doorvoeren, dient men naast de berekeningsnota te beschikken over de fiches die de uitbetalingsinstellingen van pensioenen of arbeidsongeschiktheidsuitkeringen opstellen t.b.v. de verkrijger, met het oog op het invullen van diens belastingaangifte. Enkel op basis van deze documenten kan immers de werkelijke aard van de inkomsten worden vastgesteld.

Onder wettelijk pensioen wordt verstaan: een wettelijk rust- of overlevingspensioen, berekend in functie van de beroepsloopbaan en ten laste van de overheid. Zowel Belgische als buitenlandse pensioenen komen in aanmerking. Zijn geen pensioen: een invaliditeitspensioen, een (wettelijk of conventioneel) brugpensioen, een extra-legaal pensioen ten laste van een verzekeraar, een uitkering krachtens een groepsverzekering. Een brugrustpensioen en een bijzonder brugpensioen voor oudere werklozen zijn wel wettelijke pensioenen.

Voor een nadere verklaring van de inhoud van de notie vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. zij verwezen naar p. 14 van dit handboek.

Indien de gehandicapte over een wettelijk pensioen beschikt, staat dit vermeld onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN naast de trefwoorden VERVANGINGSINK. EN PENSIOENEN, PENSIOENEN of BRUGPENSIOENEN. Onder deze trefwoorden

kunnen echter ook andere inkomsten dan pensioenen vermeld staan.

Indien de gehandicapte beschikt over vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. beschikt, staan deze vermeld onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN naast het trefwoord VERVANGINGSINK. EN PENSIOENEN. Onder dit trefwoord kunnen echter eens te meer ook andere inkomsten staan vermeld.

Bemerk dat de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. aan 100 % van hun bruto-belastbare waarde in rekening dienen te worden gebracht. Deze waarde kan worden afgelezen van de hogervermelde fiches verstrekt door de uitbetalingsinstellingen. De gezamenlijk en afzonderlijk belastbare bedragen moeten worden samengevoegd. In geen geval mogen dus op de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. fiscaal aftrekbare uitgaven in mindering worden gebracht. Bovendien dient ervoor gezorgd dat zo nodig het bedrag vermeld op de berekeningsnota van 90 naar 100 % wordt herleid.

De gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten die noch arbeidsinkomsten, noch wettelijke pensioenen, noch vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. zijn, mogen tenslotte worden samengeteld en worden gekwalificeerd als 'andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten'. Het betreft de som van bedragen die onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN staan vermeld naast de trefwoorden VERVANGINGSINK. EN PENSIOENEN, PENSIOENEN en BRUGPENSIOEN, en noch een wettelijk pensioen noch vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. betreffen, evenals het bedrag vermeld naast het trefwoord WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN.

Belangrijke opmerking: gezien de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 die worden uitgekeerd wegens een beperking van het verdienvermogen enkel in mindering mogen worden gebracht op de inkomensvervangende tegemoetkoming, dienen deze inkomsten ten belope van hun belastbare waarde als andere gezamenlijk belastbare inkomsten te worden beschouwd voorzover de gehandicapte enkel voor een integratietegemoetkoming in aanmerking komt. Deze regel geldt dus ook wanneer de gehandicapte beide tegemoetkomingen aanvraagt en moet worden nagegaan of het voor hem niet voordeliger is enkel een integratietegemoetkoming toe te kennen, gepaard gaande met een bijkomend abattement van 250.000 fr. op de arbeidsinkomsten.

- b2) indien het niet de inkomsten van een gehandicapte betreft, dient geen verdere opsplitsing van de gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten te worden doorgevoerd. Alle inkomsten die onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBARE BEDRIJFSINKOMSTEN worden vermeld naast de trefwoorden VERVANGINGSINK. EN PENSIOENEN, PENSIOENEN, WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN en BRUGPENSIOEN mogen worden gecumuleerd en gekwalificeerd als 'andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten'.

Bemerk dat in deze hypothese dus in geen geval een omrekening van de vervangingsinkomsten naar 100 % dient te geschieden.

- c) op de volgens de hogerbeschreven methode vastgestelde bedragen van de gezamenlijk belastbare wettelijke pensioenen en de andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten moet dan het proportioneel deel van de aftrekken verricht op de gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten in mindering worden gebracht dat betrekking heeft op elk van deze inkomstencategorieën. Op de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. mag dergelijke vermindering dus niet worden toegepast.

Het totale bedrag van de aftrekken wordt verkregen door de bedragen samen te tellen vermeld onder de trefwoorden GROEPSVERZEKERING, MUTUALITEITSBIJDAGEN, LEVENSVZERZEKERINGSPREMIES, KAPITAALAFLOSSINGEN en VERLIES ECHTGENOOT. Om het deel van de aftrekken te berekenen dat proportioneel betrekking heeft op de betrokken inkomstencategorieën, wordt het totale bedrag van de aftrekken vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller het totaal is van de betrokken inkomstencategorieën en de noemer het totaal van de gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten.

- d) vervolgens dienen de bedragen vermeld onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBAAR INKOMEN naast de trefwoorden INTRESTEN en ERFPACHT- OF OPSTALVERGOEDINGEN zoveel mogelijk in mindering te worden gebracht op de bedragen vermeld onder dezelfde rubriek naast de trefwoorden INKOMSTEN VAN ONROERENDE GOEDEREN en INKOMSTEN VAN KAPITALEN EN ROERENDE GOEDEREN.

Ingeval de inkomsten van een samenwonend echtpaar gezamenlijk staan vermeld op één berekeningsnota, worden zowel de onroerende en roerende inkomsten alsook de aftrekbare intresten en opstalvergoedingen geacht voor de helft op elk der echtgenoten betrekking te hebben.

- e) daarna dient het eventuele resterende bedrag van de aftrekbare intresten en de erfpacht- en opstalvergoedingen en de som van de andere aftrekken verricht op het totale gezamenlijk belastbaar inkomen proportioneel te worden opgedeeld tussen de netto-bedragen van de gezamenlijk belastbare onroerende inkomsten, roerende inkomsten, diverse inkomsten, arbeidsinkomsten, wettelijke pensioenen en andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten. Het proportioneel deel van de aftrekken dat betrekking heeft op de vervangingsinkomsten in de zin artikel 13 W. die een gehandicapte heeft genoten, mag evenwel nergens op in mindering worden gebracht.

Ingeval de diverse inkomsten van een samenwonend echtpaar gezamenlijk staan vermeld op één berekeningsnota worden ze geacht voor de helft op elk der echtgenoten betrekking te hebben.

Onder netto-bedragen wordt verstaan de bedragen verkregen na toepassing van de bewerkingen beschreven in punten a) tot en met d).

De som van de aftrekken verricht op het gezamenlijk belastbaar inkomen wordt verkregen door de bedragen samen te tellen die onder de rubriek GEZAMENLIJK BELASTBAAR INKOMEN staan

vermeld naast de trefwoorden INNINGS- EN BEWARINGSKOSTEN, UITKERINGEN TOT ONDERHOUD X 80 %, GIFTEN, ONDERHOUD EN RESTAURATIE GEKLASSEERDE EIGENDOMMEN, UITGAVEN VOOR DE VERNIEUWING VAN EEN WONING, AANKOOP VAN AANDELEN, ENZ., AANSCHAFING VAN AANDELEN OF DEELBEWIJZEN, INSCHRIJVING EN VOLSTORTING VAN INNOVATIE-EFFECTEN, SOMMEN BETAALD WEGENS EEN CUMULATIE-AKTIVITEIT en BIJZONDERE BIJDRAGE SOCIALE ZEKERHEID. Hierbij dient dus nog het eventueel resterende deel gevoegd van de aftrekbare intresten en erfpacht- en opstalvergoedingen na de bewerking beschreven onder punt d).

Om het proportioneel deel te berekenen dat op elk van de inkomstencategorieën betrekking heeft, dient het globale bedrag van de aftrekken te worden vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller het netto-bedrag is van de betrokken inkomstencategorie en de noemer het gezamenlijk belastbaar inkomen dat als eindcijfer staat vermeld op de berekeningsnota, evenwel verminderd met de bedragen ten belope waarvan de onroerende en de roerende inkomsten in uitvoering van punt d) werden verminderd met de aftrekbare intresten en erfpacht- en opstalvergoedingen.

- f1) indien het de inkomsten van een gehandicapte betreft, dient tenslotte de opdeling van de inkomsten te gebeuren in de 4 wettelijk voorziene categorieën.

De aanrekenbare arbeidsinkomsten bestaan uit het netto-bedrag van de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten, vermeerderd met de afzonderlijk belastbare arbeidsinkomsten. Deze dienen op basis van informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN.

De aanrekenbare vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. bestaan uit het bruto-belastbaar bedrag van de gezamenlijk belastbare vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W., vermeerderd met de afzonderlijk belastbare vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. Deze dienen op basis van fiches verstrekt door de uitbetalende instelling of informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN. Voor een verklaring van de notie vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W., zie p. 14 van dit handboek. Bemerkt dat de bedragen van de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. zo nodig steeds tot 100 % dienen te worden herleid. Bovendien dient onderscheid gemaakt tussen de vervangingsinkomsten uitgekeerd wegens een vermindering van het verdienvermogen en deze toegekend wegens een gebrek aan of een vermindering van de zelfredzaamheid.

De aanrekenbare pensioenen bestaan uit het netto-bedrag van de gezamenlijk belastbare wettelijke pensioenen, vermeerderd met de afzonderlijk belastbare wettelijke pensioenen. Deze dienen op basis van fiches verstrekt door de uitbetalende instelling of informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek

AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN. Voor een verklaring van de notie wettelijke pensioenen, zie p. 18 van dit handboek.

De aanrekenbare andere inkomsten van de gehandicapte bestaan uit de netto-bedragen van de gezamenlijk belastbare onroerende inkomsten, roerende inkomsten, diverse inkomsten en de andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten dan arbeidsinkomsten, vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. en wettelijke pensioenen, vermeerderd met de afzonderlijk belastbare roerende en diverse inkomsten en de afzonderlijk belastbare bedrijfsinkomsten die geen arbeidsinkomsten, vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. of wettelijk pensioen uitmaken. De afzonderlijk belastbare roerende en diverse inkomsten staan onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN vermeld naast de trefwoorden ROERENDE INKOMSTEN en DIVERSE INKOMSTEN. De hier in rekening te brengen afzonderlijk belastbare bedrijfsinkomsten dienen op basis van fiches verstrekt door de uitbetalende instelling of informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN.

- f2) indien het niet de inkomsten van een gehandicapte betreft, dient slechts een opsplitsing in 2 categorieën te geschieden: de aanrekenbare arbeidsinkomsten en de aanrekenbare andere inkomsten.

De aanrekenbare arbeidsinkomsten bestaan uit het netto-bedrag van de gezamenlijk belastbare arbeidsinkomsten, vermeerderd met de afzonderlijk belastbare arbeidsinkomsten. Deze dienen op basis van informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN.

De aanrekenbare andere inkomsten van de betrokkene bestaan uit de netto-bedragen van de gezamenlijk belastbare onroerende inkomsten, roerende inkomsten, diverse inkomsten en de andere gezamenlijk belastbare bedrijfsinkomsten dan arbeidsinkomsten, vermeerderd met de afzonderlijk belastbare roerende en diverse inkomsten en de afzonderlijk belastbare bedrijfsinkomsten die geen arbeidsinkomsten uitmaken. De afzonderlijk belastbare roerende en diverse inkomsten staan onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN vermeld naast de trefwoorden ROERENDE INKOMSTEN en DIVERSE INKOMSTEN. De hier in rekening te brengen afzonderlijk belastbare bedrijfsinkomsten dienen op basis van fiches verstrekt door de uitbetalende instelling of informatie verstrekt door de betrokkene te worden gedistilleerd uit de bedragen die onder de rubriek AFZONDERLIJK BELASTBARE INKOMSTEN staan vermeld naast het trefwoord BEDRIJFSINKOMSTEN.

2) Berekening van het bedrag van de tegemoetkoming

In wat volgt, wordt een beknopt overzicht gegeven van de stappen die moeten gezet om het effectief bedrag van de tegemoetkomingen

te berekenen waarop de gehandicapte recht heeft.

Er wordt van uit gegaan dat het bedrag van de verschillende soorten inkomsten (arbeidsinkomsten, pensioenen, vervangingsinkomsten en andere inkomsten) reeds werd vastgesteld aan de hand van de regels beschreven in deel 1) "Verwerking van de berekeningsnota".

a) algemene principes

Deze principes gelden zowel voor de situatie waarin slechts 1 gehandicapte recht heeft op een tegemoetkoming (zie verder b)) als voor het geval waarin 2 samenlevende gehandicapten beiden een recht op een tegemoetkoming laten gelden (zie verder c)).

- Alle hoger beschreven aftrekken en abattemen ten mogen cumulatief worden toegepast, met uitzondering van volgende combinaties:

- * de forfaitaire vrijstelling (12.500, 10.000, 6.250 fr.) en de aftrek van 44.000 fr. op het pensioen van de gehandicapte. Voor welke van deze 2 aftrekken geopteerd wordt, hangt af van de concrete situatie van de gehandicapte; in elk geval wordt de voor hem gunstigste vermindering toegepast;
- * de forfaitaire vrijstelling (12.500, 10.000, 6.250 fr.) en de aftrek van 250.000 fr. op de arbeidsinkomsten van de gehandicapte en zijn eventuele echtgenoot/partner.

- Van iedere soort inkomsten worden eerst de abattemen ten afgetrokken die voor deze categorie specifiek zijn voorzien. Pas nadien gebeurt de aftrek die niet aan een bepaalde categorie inkomsten is gebonden.

Dus

- * van het pensioen wordt eerst maximaal 44.000 fr. afgetrokken;
- * van het arbeidsinkomen wordt eerst maximaal 250.000 fr. afgetrokken;
- * de aftrek van 12.500, 10.000 of 6.250 fr. gebeurt pas op het einde.

- Indien gehandicapte echtgenoten/partners beiden recht hebben op een tegemoetkoming, mogen volgende aftrekken slechts 1 maal worden uitgevoerd:

- * de aftrek van 60.000 fr. op de inkomsten van de echtgenoot/partner;
- * de aftrek van 250.000 fr. op het arbeidsinkomen van de gehandicapten;
- * de forfaitaire vrijstelling van 12.500, 10.000 of 6.250 fr.

Indien de echtgenoten/partners beiden een wettelijk pensioen genieten, mag een bedrag van maximaal 44.000 fr. evenwel van elk van deze pensioenen worden afgetrokken.

- De aftrek van 250.000 fr. op de arbeidsinkomsten van de gehandicapte en zijn eventuele echtgenoot/partner mag enkel worden uitgevoerd in de veronderstelling dat alleen de integratietegemoetkoming zal worden toegekend.
- Wanneer een gehandicapte wegens de aard van zijn handicap zowel op een integratietegemoetkoming als op een inkomensvervangende

tegemoetkoming aanspraak zou kunnen maken, moeten er 2 berekeningsmethodes worden gevolgd. De methode die het gunstigste resultaat oplevert, legt het effectief bedrag van de tegemoetkoming vast waarop de betrokkene uiteindelijk recht heeft.

b) slechts één gehandicapte heeft recht op een tegemoetkoming

Deze rubriek heeft betrekking op volgende personen :

- * de gehandicapte die ongehuwd is, of gehuwd, maar feitelijk of van tafel en bed gescheiden, en niet met een partner samenwoont;
- * de gehandicapte die gehuwd is, en noch feitelijk noch van tafel en bed gescheiden, of die een huishouden vormt met een persoon van het andere geslacht, maar wiens levensgezel geen recht heeft op een tegemoetkoming.

Methode A dient enkel te worden toegepast indien de gehandicapte in aanmerking komt voor een inkomensvervangende tegemoetkoming, methode B indien hij in aanmerking komt voor een integratietegemoetkoming. Indien de gehandicapte voor beide tegemoetkomingen in aanmerking komt, dienen beide methoden naast mekaar te worden toegepast en het voor de gehandicapte gunstigste resultaat te worden weerhouden (artikel 6 § 3 K.B.).

METHODE A

- Vergelijk het pensioen van de gehandicapte met het bedrag van de forfaitaire vrijstelling waarvan hij geniet in functie van de categorie rechthebbenden waartoe hij behoort (12.500, 10.000 of 6.250 fr.). Bedraagt het pensioen minder dan deze forfaitaire vrijstelling, dan wordt het pensioen niet aangerekend en de forfaitaire vrijstelling verminderd met het bedrag van het pensioen. Bedraagt het pensioen evenveel of meer dan de forfaitaire vrijstelling, dan wordt het pensioen met maximaal 44.000 fr. verminderd en vervalt de forfaitaire vrijstelling.
- Tel desgevallend de inkomsten van de echtgenoot/partner samen en verminder deze met maximaal 60.000 fr.
- Tel de arbeidsinkomsten, de andere inkomsten en het resterende bedrag van het pensioen van de gehandicapte en desgevallend het resterende bedrag van de inkomsten van de echtgenoot/partner samen en trek hiervan maximaal het eventueel resterend bedrag van de forfaitaire vrijstelling af.
- Voeg bij dit resultaat de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. die de gehandicapte geniet, ongeacht het feit of ze hun oorsprong vinden in een beperking van het verdienvermogen of van de zelfredzaamheid.
- Het globale bedrag van de tegemoetkoming waarop de gehandicapte recht heeft overeenkomstig methode A wordt bekomen door het maximaal bedrag van de integratietegemoetkoming waarop de gehandicapte recht heeft in functie van de mate waarin zijn zelfredzaamheid is verminderd samen te voegen met het maximaal bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming waarop hij recht heeft overeenkomstig de categorie van rechthebbenden waartoe hij behoort, en hiervan het resultaat van de boven-

staande berekeningen af te trekken.

- Indien het globale bedrag waarop de gehandicapte recht heeft lager ligt dan de maximale integratietegemoetkoming waarop hij in functie van de graad van de beperking van zijn zelfredzaamheid aanspraak zou kunnen maken, wordt de uitkering integraal als integratietegemoetkoming beschouwd. In het andere geval wordt een maximale integratietegemoetkoming uitgekeerd, en het saldo als inkomensvervangende tegemoetkoming verstrekt.

METHODE B

- Trek van het pensioen van de gehandicapte maximaal 44.000 fr. af.
- Tel desgevallend alle inkomsten van de echtgenoot/partner, die geen inkomsten uit arbeid zijn, samen en trek hiervan maximaal 60.000 fr. af.
- Trek desgevallend maximaal het eventueel resterend gedeelte van het bedrag van 60.000 fr. af van de arbeidsinkomsten van de echtgenoot/partner.
- Trek van de arbeidsinkomsten van de gehandicapte, desgevallend verhoogd met het resterend bedrag van de arbeidsinkomsten van de echtgenoot/partner, maximaal 250.000 fr. af.
- Voeg bij dit resultaat de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. die de gehandicapte geniet wegens een beperking of vermindering van zijn zelfredzaamheid.
- Tel alle bekomen resultaten samen en trek dit getal af van het maximaal bedrag van de integratietegemoetkoming waarop betrokkene recht heeft in functie van de graad van de beperking van zijn zelfredzaamheid.
- Uiteraard dient het bekomen bedrag integraal als integratietegemoetkoming te worden gekwalificeerd.

c) beide echtgenoten/partners hebben recht op een tegemoetkoming

Methode A dient enkel te worden toegepast indien minstens één van beide gehandicapten in aanmerking komt voor een inkomensvervangende tegemoetkoming, methode B indien minstens één van beiden in aanmerking komt voor een integratietegemoetkoming. Indien beide tegemoetkomingen in aanmerking komen, ongeacht het feit of al dan niet ze op eenzelfde persoon betrekking hebben, dienen beide methoden naast elkaar te worden toegepast en het voor de gehandicapten gunstigste resultaat te worden weerhouden (art. 6, § 3 K. B.).

METHODE A

- Voeg het pensioen van de man en het pensioen van de vrouw samen. Bedraagt het totaal minder dan de forfaitaire vrijstelling van 12.500 fr., dan worden de pensioenen niet aangerekend en de forfaitaire vrijstelling verminderd met het globale bedrag van de pensioenen. Bedraagt het totaal van de pensioenen

evenveel of meer dan 12.500 fr., dan wordt zowel het pensioen van de man als dat van de vrouw met maximaal 44.000 fr. verminderd en vervalt de forfaitaire vrijstelling van 12.500 fr.

- Tel de arbeidsinkomsten, de andere inkomsten en de resterende bedragen van de pensioenen van de beide gehandicapten samen en trek hiervan maximaal 60.000 fr. en het resterende bedrag van de forfaitaire vrijstelling af.
- Voeg bij dit resultaat de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. die de gehandicapten genieten, ongeacht het feit of ze hun oorsprong vinden in een beperking van het verdienvermogen of van de zelfredzaamheid.
- Het globale bedrag van de tegemoetkoming waarop de gehandicapten gezamenlijk recht hebben overeenkomstig methode A wordt bekomen door de maximale bedragen van de integratietegemoetkomingen waarop de gehandicapten recht hebben in functie van de mate waarin hun zelfredzaamheid is verminderd samen te voegen met de maximale bedragen van de inkomensvervangende tegemoetkomingen waarop zij recht hebben overeenkomstig de categorie van rechthebbenden waartoe zij behoren, en hiervan het resultaat van de bovenstaande berekeningen af te trekken.
- Indien het globale bedrag waarop de gehandicapten gezamenlijk recht hebben lager ligt dan de som van de maximale bedragen van de integratietegemoetkomingen waarop ze aanspraak zouden kunnen maken in functie van de graad van de beperking van hun zelfredzaamheid, wordt de uitkering integraal als integratietegemoetkoming beschouwd. Ze wordt geacht zoveel als mogelijk voor een gelijk deel betrekking te hebben op elk der gehandicapten, zij het dat ieders tegemoetkoming uiteraard wordt begrensd door het op zijn situatie van toepassing zijnde maximum.

In het andere geval wordt aan beide gehandicapten een maximale integratietegemoetkoming uitgekeerd, en wordt het saldo als inkomensvervangende tegemoetkoming beschouwd. Ook hier geldt de regel van de gelijke verdeling van de bedragen tussen beide gehandicapten, met als beperking de op elk van hen toepasselijke maxima.

METHODE B

- Verminder het pensioen van elk der gehandicapten met maximaal 44.000 fr.
- Tel de arbeidsinkomsten van de gehandicapten samen en trek hiervan maximaal 250.000 fr. af.
- Voeg de resterende bedragen van de pensioenen en de arbeidsinkomsten van de gehandicapten samen met de andere inkomsten van de gehandicapten en verminder het resultaat met maximaal 60.000 fr.
- Voeg bij dit resultaat de vervangingsinkomsten in de zin van artikel 13 W. die de gehandicapten genieten wegens een beperking van hun zelfredzaamheid.

- Het globale bedrag van de tegemoetkoming waarop de gehandicapten gezamenlijk recht hebben overeenkomstig methode B wordt bekomen door de maximale bedragen van de integratietegemoetkomingen waarop de gehandicapten recht hebben in functie van de mate waarin hun zelfredzaamheid te verminderen met het resultaat van de bovenstaande berekeningen.
- Uiteraard dient het bekomen bedrag integraal als integratietegemoetkoming te worden gekwalificeerd. Het wordt geacht zoveel als mogelijk voor een gelijk deel betrekking te hebben op elk der gehandicapten, zij het dat ieders tegemoetkoming uiteraard wordt begrensd door het op zijn situatie van toepassing zijnde maximum.

§ 8. HET INDIENEN EN HET ONDERZOEK VAN DE AANVRAGEN

De tegemoetkomingen worden slechts toegekend op aanvraag. De wijze waarop de aanvraag dient te gebeuren, wordt geregeld door art. 8, § 1 W. en art. 12 t.e.m. 14 K.B.

Elke aanvraag om een inkomensvervangende tegemoetkoming geldt meteen als aanvraag om een integratietegemoetkoming. De integratietegemoetkoming kan evenwel ook afzonderlijk worden aangevraagd (art. 8, § 1 W.).

Een (nieuwe) aanvraag kan worden ingediend wanneer de gehandicapte zich in een toestand meent te bevinden die de toekenning of verhoging van een tegemoetkoming rechtvaardigt (art. 8, § 1 W.).

De aanvraag moet worden ingediend op het gemeentehuis waar de gehandicapte is ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister. Betrokkene mag zich hierbij laten vertegenwoordigen door een lasthebber die meerderjarig is en drager van een volmacht. Indien de gehandicapte minderjarig is, mag de aanvraag ten vroegste worden ingediend de dag waarop hij ontvoegd wordt door het huwelijk of een kind ten laste heeft, of, in geval geen van deze gebeurtenissen plaats grijpt, ten vroegste de eerste dag van de 12de maand voorafgaand aan de maand waarin hij 21 jaar wordt (art. 12 K.B.).

De gehandicapte zal bij zijn aanvraag een formulier ontvangen, dat hij binnen de 15 dagen moet laten invullen en ondertekenen door een geneesheer naar keuze (art. 13 K.B.).

De tegemoetkomingen kunnen worden geweigerd wanneer de gehandicapte nalaat de gevraagde inlichtingen binnen de voorziene termijn te verstrekken (art. 14 K.B.).

§ 9. MEDISCH ONDERZOEK

Naast het medisch onderzoek dat de gehandicapte ondergaat bij een geneesheer van zijn keuze, dient hij zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek verricht door een arts aangeduid door de Dienst voor Tegemoetkomingen aan Gehandicapten. Deze geneesheer is hetzij verbonden aan de Medische Dienst van het Ministerie van Sociale Voorzorg, hetzij geneesheer-inspecteur bij de Dienst voor geneeskundige controle van het Rijksinstituut voor ziekte en invaliditeitsverzekering, hetzij aangewezen door de Minister

(art. 16 K.B.).

Indien de gehandicapte zich onmogelijk kan verplaatsen, wordt hij ter plaatse onderzocht (art. 17, in fine K.B.).

Wanneer betrokkene nalaat eventueel gevraagde geneeskundige getuigschriften tijdig over te maken, kan de tegemoetkoming worden geweigerd (art. 17, 3de t.e.m. 5de lid K.B.).

Het resultaat van het onderzoek moet door de aangestelde arts binnen de 3 maand worden meegedeeld aan de Dienst voor Tegemoetkomingen (art. 17, 2de lid K.B.).

Indien een integratietegemoetkoming werd aangevraagd, wordt de zelfredzaamheid gemeten aan de hand van een handleiding en van een medisch-sociale schaal, vastgelegd bij ministerieel besluit van 30/07/1987. Daarbij wordt rekening gehouden met volgende factoren:

- verplaatsingsmogelijkheden;
- mogelijkheden om voedsel te nuttigen of te bereiden;
- mogelijkheid om voor de persoonlijke hygiëne in te staan en zich te kleden;
- mogelijkheid om de woning te onderhouden en huishoudelijk werk te verrichten;
- mogelijkheid om te leven zonder toezicht, bewust te zijn van gevaar en gevaar te kunnen vermijden;
- mogelijkheid tot communicatie en sociaal contact (art. 5, 2de lid K.B.).

Tenslotte is het in de toekomst mogelijk om, op verzoek van de officieel aangestelde geneesheer of van de gehandicapte, het medisch onderzoek uit te breiden tot een pluridisciplinair onderzoek (art. 16, 2de lid K.B. dat krachtens art. 41 K.B. nog niet in werking is getreden).

§ 10. HERZIENING VAN DE TEGEMOETKOMINGEN

De tegemoetkomingen kunnen op aanvraag van de gehandicapte of ambtshalve worden herzien (art. 10, 1ste lid W.). De aanvraag om herziening wordt op dezelfde wijze onderzocht als de initiële aanvraag om een tegemoetkoming, zij het dat een aanvraag om herziening in sommige gevallen een retroactieve werking kan ressorteren (art. 22 K.B.).

a. Herziening op aanvraag van de gehandicapte (art. 20 K.B.)

De herziening kan hetzij betrekking hebben op de medische evaluatie van de handicap (de beoordeling van de vermindering van het verdienvermogen of van de graad van zelfredzaamheid), hetzij op de administratieve aspecten van het dossier (de vervulling van de voorwaarden inzake leeftijd, nationaliteit, verblijf, ontoereikendheid van de inkomsten). Aanleiding ertoe is aldus een wijziging in de lichamelijke of psychische toestand of in de levenssituatie van de gehandicapte.

Een recent geneeskundig getuigschrift wordt enkel vereist indien de herziening wordt gevraagd wegens een wijziging van de lichamelijke of psychische toestand.

b. Ambtshalve herziening (art. 21 K. B.)

Er wordt door de Dienst voor Tegemoetkomingen ambtshalve overgegaan tot herziening in volgende situaties:

- 1) er wordt een wijziging vastgesteld in de toestand van de gehandicapte, die de afschaffing, vermindering of niet-betaling van de tegemoetkoming tot gevolg kan hebben;
- 2) de gehandicapte doet aangifte van nieuwe gegevens die tot een vermindering van het bedrag van de tegemoetkoming aanleiding zouden kunnen geven. Krachtens art. 8, § 2 W. is de gehandicapte verplicht dergelijke nieuwe gegevens onmiddellijk mee te delen aan de Dienst voor Tegemoetkomingen. De aangifte hiervan gebeurt bij gewone brief (art. 15 K. B.);
- 3) wanneer de beslissing tot toekenning getroffen werd op grond van voorlopige of evoluerende elementen;
- 4) vijf jaar na de ingangsdatum van de laatste beslissing waarbij een tegemoetkoming wordt toegekend. Deze herziening heeft nochtans geen betrekking op de beoordeling van de vermindering van het verdienvermogen of van de graad van zelfredzaamheid.

§ 11. DATUM WAAROP DE BESLISSING IN WERKING TREEDT

a. Initiële aanvraag

Het eventuele recht op een tegemoetkoming gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de aanvrager voldoet aan de toekenningsvoorwaarden. Deze datum kan nooit vroeger zijn dan de eerste dag van de maand die volgt op de datum van indiening van de aanvraag (art. 19 K. B.).

b. Herziening

De herziening op aanvraag heeft uitwerking de eerste dag van de maand die volgt op de datum van indiening van de aanvraag (art. 23, § 1 K. B.).

In geval van ambtshalve herziening, is de datum van uitwerking van de beslissing afhankelijk van de oorzaak van de herziening (art. 23, § 2 - 3 K. B.):

- wanneer een wijziging wordt vastgesteld in de toestand van de gehandicapte: de eerste dag van de maand die volgt op de vaststelling van de wijziging
- wanneer de gehandicapte aangifte doet van wijzigingen in zijn toestand: de eerste dag van de maand die volgt op de aangifte
- wanneer de beslissing tot toekenning werd getroffen op grond van voorlopige of evoluerende elementen: de eerste dag van de maand volgend op de betekening
- bij de vijfjaarlijkse herziening: de eerste dag van de maand volgend op de betekening.

Indien zich echter één der volgende omstandigheden heeft voorgedaan, heeft de ambtshalve herziening steeds uitwerking op de eerste dag van de maand die volgt op deze gedurende dewelke de betrokken omstandigheid zich heeft gerealiseerd in hoofde van de gerechtigde:

- wijziging van nationaliteit;
- wijziging van burgerlijke staat, het vormen van een huishouden, het feit dat geen kind nog ten laste is;

- vertrek naar het buitenland;
- plaatsing of verblijf van meer dan drie maanden in een instelling (art. 23, § 4 K.B.).

In geen geval kan een herziening tenslotte uitwerking hebben vóór de ingangsdatum van de beslissing waarbij voor de eerste maal een tegemoetkoming wordt toegekend (art. 23, § 4, in fine K.B.).

§ 12. BETALINGSMODALITEITEN

a. De betaling van de tegemoetkomingen

De tegemoetkomingen worden in principe per maand en per twaalfden uitbetaald (art. 25, § 1 K.B.). Wanneer het globale bedrag echter lager is dan 364 fr. per maand, worden de tegemoetkomingen op jaarbasis uitgekeerd. De betaling gebeurt dan in de maand december en heeft betrekking op het lopende jaar (art. 26 K.B.).

Er wordt betaald door middel van een postassignatie. In de toekomst zal het mogelijk zijn om de tegemoetkoming, op aanvraag van de gehandicapte, te storten op zijn persoonlijke bank- of postrekening (art. 25, § 2-3-4 K.B. dat echter overeenkomstig art. 41 K.B. nog niet in werking is getreden).

In principe worden de tegemoetkomingen betaald aan de betrokkene zelf. In een aantal situaties gebeurt de betaling echter aan de voogd, de bewindvoerder of degene die het ouderlijk gezag uitoefent (art. 25, § 1, 2de lid K.B.).

b. De schorsing van de betaling

1) opname in een instelling

Wanneer de gehandicapte onder bepaalde omstandigheden in een instelling is opgenomen, wordt de betaling van de integratietegemoetkoming (niet van de inkomensvervangende tegemoetkoming) voor 1/3 geschorst (art. 12 W.). Betrokkene ontvangt de integratietegemoetkoming echter volledig voor de perioden gedurende welke hij niet in een instelling verblijft, op voorwaarde dat deze perioden in totaal minstens 75 dagen omvatten in de loop van een kalenderjaar (art. 28, 2de lid K.B.).

Enkel indien de opname onder volgende voorwaarden geschiedt, geeft ze aanleiding tot een schorsing:

- de gehandicapte is niet geplaatst in een gezin
- de gehandicapte verblijft zowel overdag als 's nachts in de instelling
- de duur van de opname bedraagt minstens 3 opeenvolgende maanden
- de opname gebeurt geheel of gedeeltelijk op kosten van de overheid, van een openbare dienst of van een sociale zekerheidsinstelling
- de woonsituatie van de instelling is van dien aard dat zij hulp en toezicht waarborgt.

De 4 eerste vereisten worden uitdrukkelijk door de wet gesteld (art. 12, § 1 W. en art. 28 K.B.); de laatste voorwaarde wordt vereist door de Dienst voor Tegemoetkomingen, naar analogie met de praktijk van vóór 01/07/87.

2) verblijf in een gevangenis, een inrichting tot bescherming van de maatschappij of een bedelaarskolonie

De tegemoetkomingen, zowel de inkomensvervangende als de integratietegemoetkomingen, worden niet uitbetaald voor de perioden waarin de gehandicapte verblijft in een gevangenis, een inrichting tot bescherming van de maatschappij of een bedelaarskolonie (art. 29, 1ste lid K.B.).

De tegemoetkomingen worden wel uitgekeerd voor de periode van voorlopige hechtenis op voorwaarde dat de gehandicapte bij een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak is vrijgesproken van het misdrijf dat tot die hechtenis aanleiding heeft gegeven, of dat is beslist tot buitenvervolginstelling of buitenzaakstelling (art. 29, 2de lid K.B.).

c. De achterstallen bij overlijden (art. 33 K.B.)

Wanneer de gehandicapte overlijdt, worden de vervallen en nog niet uitbetaalde tegemoetkomingen, in de hierna vastgestelde volgorde uitgekeerd aan:

- de echtgenoot met wie de gehandicapte leefde op het ogenblik van zijn overlijden;
- de kinderen met wie de gehandicapte leefde op het ogenblik van zijn overlijden;
- de ouders met wie de gehandicapte leefde op het ogenblik van zijn overlijden;
- om het even welke persoon met wie de gehandicapte leefde op het ogenblik van zijn overlijden;
- de persoon die in de verplegingskosten tussenbeide kwam;
- de persoon die de begrafeniskosten betaalde.

De rangorde is van belang: men komt slechts in aanmerking indien er geen personen van een hogere rang zijn.

De echtgenoot met wie de gehandicapte leefde op het ogenblik van zijn overlijden, heeft recht op het volledig bedrag van de achterstallen. Aan de overige personen worden de vervallen en nog niet uitbetaalde tegemoetkomingen slechts uitgekeerd voor zover ze betrekking hebben op een periode die voorafgaat aan de maand van het overlijden.

De echtgenoot, de kinderen of de ouders ontvangen de achterstallige bedragen automatisch. De overige personen moeten de uitbetaling aan de Minister aanvragen en dit binnen de 6 maanden, te rekenen vanaf de dag van het overlijden van de gehandicapte of van de verzending van de kennisgeving hiervan. De aanvraag moet gebeuren op het gemeentehuis waar de gehandicapte was ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister.

d. Terugvordering van ten onrechte uitgekeerde tegemoetkomingen

Ten onrechte uitbetaalde tegemoetkomingen kunnen worden teruggevorderd binnen de drie jaar te rekenen vanaf de datum van uitbetaling (art. 16 e.v. W.).

§ 13. NUTTIGE ADRESSEN

Meer inlichtingen kunnen worden bekomen bij

- a. Handifoon 02/230.40.40
Kabinet van de Staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid
Wetstraat 56, 2de verdieping
1040 Brussel
- b. Dienst voor Tegemoetkomingen aan Gehandicapten
Ministerie van Sociale Voorzorg
Zwarte Lievevrouwstraat 3c
1000 Brussel
Tel. 02/512.78.60